Komparace systému ekologických daní České republiky a vybrané členské země EU

Lenka Strojilová

Bakalářská práce
2009

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**Lenka STROJILOVÁ**
Studijní program:	**B 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor:	**Management a ekonomika**
Téma práce:	**Komparace systému ekologických daní České republiky a vybrané členské země EU**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- **Charakterizujte pojem ekologické daně, vymezte jejich postavení v soustavě ekonomických nástrojů ochrany životního prostředí.**

II. Praktická část

- **Proveďte srovnání systému ekologických daní České republiky a konkrétní země EU podle zvolených kritérií.**
- **Na základě provedené komparace definujte shodné a odlišné charakteristiky systému ekologických daní České republiky a konkrétní členské země EU a vymezte možné příležitosti pro změnu systému ekologických daní v České republice.**

Závěr

Rozsah práce:	**cca 40 stran**
Rozsah příloh:	
Forma zpracování bakalářské práce:	**tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] JANČÁŘOVÁ, I. Ekologická politika. 1. vyd. Brno: Masarykova Univerzita, 2004. 207 s. ISBN 80-210-3599-4.
[2] MOLDAN, B. Ekologická dimenze udržitelného rozvoje. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 2006. 103 s. ISBN 80-246-0246-6.
[3] MOLDAN, B. a kol. Ekonomické aspekty ochrany životního prostředí. Situace v České republice. Praha: Univerzita Karlova, 1997. 307 s. ISBN 80-7184-434-9.
[4] ŠIMÍČKOVÁ, M. Environmentální ekonomie I. Učební texty. Ostrava: VŠB-TU, Ostrava, 1998. 134 s. ISBN 80-7078-530-6.
[5] ŠIROKÝ, J. Daňové teorie : s praktickou aplikací. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 249 s. ISBN 80-7179-413-9.

Vedoucí bakalářské práce:	**Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.** Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce:	**16. března 2009**
Termín odevzdání bakalářské práce:	**22. května 2009**

Ve Zlíně dne 16. března 2009

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
Fakulta managementu a ekonomiky

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce je analyzovat ekologické daně České republiky a Velké Británie a provést komparaci. Práce je rozdělena na dvě části. První, teoretická část se zabývá základními pojmy v oblasti ekologických daní, ekonomickými nástroji ochrany životního prostředí a směrnicí Rady Evropské unie č. 2003/96/ES. Druhá, praktická část se zabývá podrobnějším popisem jednotlivých ekologických daní jak České republiky, tak Velké Británie a komparací těchto daní s následným vymezením možností úpravy systému ekologických daní v České republice.

Klíčová slova:

Ekonomické nástroje, ekologické daně, daňová sazba

ABSTRACT

The aim of this thesis is to analyze the environmental taxes in the Czech Republic and in the Great Britain and to compare these taxes. This thesis is divided into two parts. The first theoretical part deals with basic issues of environmental taxes, economic instruments for environmental protection and the Council Directive 2003/96/EC (EU legislature). The second part of the thesis describes particular environmental taxes in the Czech Republic and in the Great Britain and compares them. Furthermore, the second part specifies possible changes of the system of the environmental taxes in the Czech Republic.

Keywords:

Economic instruments, environmental taxes, tax rate

Ráda bych poděkovala Ing. Elišce Pastuszkové, Ph.D. vedoucí mé bakalářské práce za odborné vedení, cenné připomínky, konzultace a pomoc, kterými přispěla k vypracování této bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD **8**

I TEORETICKÁ ČÁST **9**

1 POJEM EKOLOGICKÉ DANĚ, JEJICH POSTAVENÍ V EKONOMICKÝCH NÁSTROJÍCH OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ **10**

1.1 ZÁKLADNÍ POJMY 10

1.2 NÁSTROJE EKOLOGICKÉ POLITIKY 12

1.3 EKONOMICKÉ NÁSTROJE 16

1.3.1 Druhy ekonomických nástrojů: 17

1.4 POSTAVENÍ EKOLOGICKÝCH DANÍ V SOUSTAVĚ EKONOMICKÝCH NÁSTROJŮ OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ 20

1.5 SMĚRNICE 2003/96/ES 22

II PRAKTICKÁ ČÁST **25**

2 EKOLOGICKÉ DANĚ V ČESKÉ REPUBLICE **26**

2.1 EKOLOGICKÉ DANĚ V ČESKÉ REPUBLICE, JEJICH VYMEZENÍ 26

2.1.1 Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů 26

2.1.2 Daň z pevných paliv 28

2.1.3 Daň z elektřiny 29

2.1.4 Další daně s ekologickými aspekty v České republice 30

2.2 VZTAH EKOLOGICKÝCH DANÍ A EKOLOGICKÉ DAŇOVÉ REFORMY V ČR 33

2.2.1 Historie snahy zavedení EDR v České republice 34

2.3 VZTAH K MINIMÁLNÍM ÚROVNÍM SAZEB STANOVENÝCH SMĚRNICÍ 2003/96/ES 35

3 EKOLOGICKÉ DANĚ VE VELKÉ BRITÁNII **39**

3.1 EKOLOGICKÉ DANĚ VE VELKÉ BRITÁNII, JEJICH VYMEZENÍ 39

3.1.1 Daň z klimatické změny (Climate change levy) 39

3.1.2 Daň z uložení odpadu na skládku (landfill tax) 41

3.1.3 Daň z těžby kamene, písku a štěrku (aggregates levy) 42

3.1.4 Další daně z ekologickými aspekty 43

3.2 VZTAH EKOLOGICKÝCH DANÍ A EKOLOGICKÉ DAŇOVÉ REFORMY VELKÉ BRITÁNIE 45

3.3 VZTAH K MINIMÁLNÍM ÚROVNÍM SAZEB STANOVENÝCH SMĚRNICÍ 2003/96/ES 46

4 KOMPARACE EKOLOGICKÝCH DANÍ ČESKÉ REPUBLIKY A VELKÉ BRITÁNIE **50**

4.1 BENZÍN 50
4.2 ZEMNÍ PLYN 51
4.3 PLYNOVÝ OLEJ 52
4.4 PETROLEJ 53
4.5 ZKAPALNĚNÝ PLYN (LPG) 54
4.6 TĚŽKÝ TOPNÝ OLEJ 55
4.7 PEVNÁ PALIVA 56
4.8 ELEKTŘINA 57
4.9 SHRNUTÍ KOMPARACE DAŇOVÝCH SAZEB 57
4.10 MOŽNOSTI ZLEPŠENÍ SYSTÉMU EKOLOGICKÝCH DANÍ V ČESKÉ REPUBLICE 58
ZÁVĚR 60
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 62
SEZNAM TABULEK 66
SEZNAM GRAFŮ 67
SEZNAM PŘÍLOH 68

ÚVOD

Stav životního prostředí se rok od roku stále více zhoršuje. Není však v silách vládních politik jednotlivých států světa toto zhoršování zcela zastavit. Co ale mohou udělat, je nastavit systém nástrojů na ochranu životního prostředí tak, aby se znečišťování životního prostředí snižovalo a rychlost ničení klesala.

Dříve byly využívány spíše administrativní nástroje, které regulovaly chování znečišťovatelů například různými zákazy či omezeními. V dnešní době se do popředí dostávají ekonomické nástroje, do kterých patří mimo jiné daňová soustava, tedy i ekologické daně. Daňovou soustavu lze využít dvěma způsoby. Může fungovat jako daňové zvýhodnění, což představuje daňové zvýhodnění na činnosti, které jsou šetrné k životnímu prostředí nebo naopak daňové znevýhodnění na činnosti poškozující životní prostředí.

Práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část se zabývá definováním základních pojmů v oblasti ekologických daní. Představuje jednotlivé nástroje politiky na ochranu životního prostředí v České republice a podrobněji se zabývá ekonomickými nástroji, do kterých patří ekologické daně, které jsou podstatou této práce. V této části je také rozebrána Směrnice Rady EU pod číslem 2003/96/ES, která stanovuje minimální sazby daně na určité komodity poškozující životní prostředí.

Druhá část se zabývá podrobným popisem jednotlivých ekologických daní a daní s ekologickými aspekty v České republice a Velké Británii. Následuje srovnání daňových sazeb těchto států a minimálních sazeb určených EU u komodit, které jsou stanoveny ve Směrnici Rady EU pod číslem 2003/96/ES. Velkou Británii jsem zvolila z toho důvodu, že systém ekologických daní má již několikaletou tradici a bude tedy zajímavé srovnání s Českou republikou, která ekologické daně teprve zavádí.

Cílem mé bakalářské práce je porovnat systém ekologických daní České republiky a Velké Británie a zjistit, zda splňují minimální daňové sazby stanovené EU.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POJEM EKOLOGICKÉ DANĚ, JEJICH POSTAVENÍ V EKONOMICKÝCH NÁSTROJÍCH OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Otázkám ochrany životního prostředí se v současnosti věnuje velká pozornost, která se nevyhýbá ani oblastem, jež dříve s ekologií neměly nic (nebo málo) společného. Jednou z nich jsou i daňové systémy. U současného vývoje daňové teorie můžeme pozorovat snahu o zvýšení důrazu na ochranu životního prostředí, tedy ekologické působení daní. Tržní mechanismus není sám o sobě zárukou ekologicky uvědomělého chování ekonomických subjektů. [7]

1.1 Základní pojmy

Daň je povinná zákonem předem stanovená nenávratná částka, kterou se odčerpává část nominálního důchodu ekonomickému subjektu. Daněmi se odebírají příjmy soukromému sektoru a tyto výnosy jsou příjmem do veřejných rozpočtů. [7]

Ekologická daň je daní k ochraně životního prostředí a to buď daň, jejíž zavedení má pozitivní dopady na životní prostředí, nebo daň, jejíž daňový základ je vztažen na fyzickou jednotku komodity mající negativní vliv na životní prostředí. [5]

Ekologie je vědní obor zabývající se studiem vztahů existujících mezi živým organismem a jeho domovským prostředím a vztahů mezi organismy v určitém prostředí. Předmětem jeho zájmů jsou tedy funkční vztahy v přírodě a jejich struktura. [1]

Životní prostředí je to, co nás obklopuje. K tomuto pojmu se vyvinuly 3 základní definice a to:

1. Statická definice, která říká, že životní prostředí je soubor faktorů nutných k životu určitého živého organismu.

2. Dynamická definice, která říká, že životní prostředí je část světa, s níž je sledovaný objekt ve stálé interakci, tzn., kterou používá, pozměňuje a které se nakonec, aby nezahynul, musí i přizpůsobovat.
3. Systémová definice, která říká, že životní prostředí je systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa, jež jsou anebo mohou být s uvažovaným objektem ve stálé interakci. [1]

Ekologická politika (Ekopolitika) je soubor akcí reagujících na sociálně ekologické problémy. Základem ekologické politiky je souhrn představ různých subjektů politického systému o vážnosti ekologických problémů, o prioritách a způsobech řešení jednotlivých otázek životního prostředí, o nutnosti šetrného hospodaření s přírodními zdroje a jejich ochrana, o způsobech nastolování celkové rovnováhy mezi lidskými aktivitami a přírodou a všeobecně o přístupu k životnímu prostředí a postojích k němu. [1]

Ekologickou politiku ve směru podnikání lze charakterizovat jako stanovení cílů daného podniku, státu, s ohledem na životní prostředí. Podnik si stanovuje environmentální záměry a cíle. Při splnění podmínek může být certifikována mezinárodní normou ISO 14001 a zavést EMS a EMAS[1] (při jejich zavedení má společnost povinnost zveřejňovat svou environmentální politiku). V ČR jsou environmentální cíle zpracovávány v dokumentu „Státní politika životního prostředí“. [8]

Udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů. **Udržitelný rozvoj** se skládá z několika aspektů a to ekonomického (zajišťuje ekonomické prostředky udržitelného roz-

[1] EMS – Systém environmentálního managementu [14];

EMAS – Systém řízení podniku a auditu s ohledem na životní prostředí [11].

voje), ekologického (ochraňuje základnu přírodních zdrojů) a sociálního (vytváří socioekonomické podmínky blahobytu). Pro tuto práci je nejdůležitější aspekt ekologický. [4,6]

Externality – vnější efekty, které působí v důsledku aktivit soukromých subjektů na jiné subjekty (podniky, domácnosti). Podle důsledků, které způsobují, rozlišujeme externality na pozitivní a negativní. Externality většinou nejsou promítnuty v cenách výrobků a služeb, problémy vznikají při využívání veřejných statků, kde nejsou definována vlastnická práva. [6]

1.2 Nástroje ekologické politiky

Politika životního prostředí ve většině zemí usiluje o co nejefektivnější dosažení cílů vytyčených v ochraně životního prostředí. K dosažení cílů využívá mnoho nástrojů, které jsou určeny jak podnikové sféře, tak spotřebitelům. Dlouhou dobu byly nejvíce využívány administrativní nástroje, které k ochraně jednotlivých složek životního prostředí (ovzduší, voda, půda, nerostné suroviny atd.) stačily. Udržitelný rozvoj lze ale jen těžko nařídit nějakými normami nebo limity. Administrativní nástroje se staly statickými, neflexibilními a nákladově náročnějšími. Efektivnějšími nástroji se ukázaly být ekonomické nástroje. Ze strany průmyslové sféry se ve vyspělých zemích stále více objevují dobrovolné přístupy k ochraně životního prostředí. [2,5]

Využívání pouze jednoho druhu nástrojů ale také není nejvhodnější, proto nynější vyspělé ekonomiky využívají kombinaci těchto nástrojů „nástrojový mix“. [5]

Nástroje ekologické politiky ovlivňují chování lidí, patří mezi ně:

a) administrativně-právní nástroje
b) ekonomické nástroje
c) dobrovolné přístupy
d) ekologická daňová reforma

Administrativně-právní nástroje

Jsou historicky prvními nástroji ochrany životního prostředí. Tyto nástroje regulují ekologické chování znečišťovatelů tak, že např. zakazují či omezují (některé činnosti, emise znečišťujících látek atd.), regulují (parametry výrobního procesu) apod. Zákazy, omezení či regulace vyplývají přímo z právních předpisů, je tedy nutné je dodržovat, při jejich neplnění hrozí soudní řízení. Tyto nástroje jsou označovány za přímé řízení ochrany životního prostředí. [5]

Ekonomické nástroje

Mezi tyto nástroje řadíme mimo jiné ekologické daně, které jsou pro mou práci důležité, proto se budu těmto nástrojům věnovat v samostatné kapitole.

Dobrovolné přístupy

Jsou to aktivity znečišťovatelů, které nejsou zákonem povinné. Rozlišujeme tři typy:

a) **jednostranné závazky znečišťovatelů** (zaměřené na zlepšení životního prostředí, firmy si je samostatně vytvoří, definují v nich své cíle a prostředky, kterými je chtějí dosáhnout);

b) **veřejné dobrovolné programy** (iniciované veřejnými institucemi), spočívají v tom, že veřejná instituce vytvoří určitá pravidla, které firma přijme a aplikuje na svoji činnost, např. program EMAS, norma ISO 14001);

c) **vyjednané dohody** (dobrovolné environmentální dohody) patří sem smluvní dohody mezi veřejnou autoritou (např. ministerstvem) a zpravidla výrobními subjekty (nemusí tomu ale tak být). Předmětem dohody je stanovení cíle ve snížení znečištění, časový harmonogram jeho dosažení či jiné podmínky. Veřejná autorita se zavazuje, že pokud dobrovolný přístup povede ke splnění dohodnutého, nezavede žádnou novou právní normu (např. ekologickou daň, závazný limit). [5]

Ekologická daňová reforma

Ekologická daňová reforma představuje přesun ze zdanění lidské práce směrem ke zdanění výrobků a služeb, jejichž a/nebo spotřeba má negativní dopad na životní prostředí a lidské zdraví. Ekologická daňová reforma má charakterizovat výnosová neutrality. Tento pojem znamená, že Ekologická daňová reforma nepovede ke zvýšení celkové daňové zátěže v ČR. Případné výnosy zvýšeného zdanění budou využity na snížení jiných daní, konkrétně na snížení nákladů práce s cílem povzbudit zaměstnanost.

Hlavním cílem Ekologické daňové reformy je stimulovat ekonomické subjekty k takovému chování, které povede ke snížení poškození životního prostředí a jeho dopadů na zdraví obyvatelstva.

Předmětem zdanění jsou statky a služby, jejichž výroba a/nebo spotřeba vede k prokazatelnému negativnímu dopadu na životní prostředí a lidské zdraví. [21]

Vznik Ekologické daňové reformy je v jednotlivých státech spojen především s uplatněním směrnice Rady EU s číslem 2003/96/ES[2].

Ekologická daňová reforma v Evropské unii

Využít daňovou soustavu jako nástroj politiky životního prostředí se začala objevovat v osmdesátých letech 20. století. Nejvyspělejší země si začaly více uvědomovat pokračující znečišťování životního prostředí a stále větší a neúsporné čerpání neobnovitelných zdrojů. Průmysl je založen na obrovské spotřebě energií a surovin. Udává se, že dvacet procent obyvatelstva žijícího ve vyspělých zemích spotřebovává osmdesát procent veškeré světové produkce. Poškozování životního prostředí však nezůstává jen na území vyspělých států, ale ovlivňuje celý svět. [3]

[2] SMĚRNICE RADY 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny.

O ekologické daňové reformě v zemích Evropské unie je diskutováno již řadu let. Některé státy přijaly své vlastní daňové zákony na podporu životního prostředí, ekologického chování a ekologickou spotřebu. Další státy přijaly ekologickou daňovou reformu na principu výnosové neutrality.

První daňové reformy se začínají realizovat v severských státech (Finsko, Norsko, Švédsko a Dánsko) v období do 90. let 20. století. Jednalo se převážně o uhlíkové daně – daně z CO_2, které byly vyváženy snížením daní z příjmu či snížením příspěvků na sociální pojištění.

Dalšími státy, které zavedly ekologickou daňovou reformu, jsou: Nizozemí, Rakousko, Velká Británie, Itálie, Německo a Francie. V těchto státech to byly převážně spotřební daně na paliva a elektřinu, kompenzací bylo snížení příspěvků na sociální zabezpečení nebo jiné snížení daňové zátěže práce.

V Evropské unii byly v 90. letech 20. století snahy o sjednocení energetického zdanění a stanovení minimální spotřební daně z paliv a elektřiny platného pro všechny členské státy Evropské unie. V roce 2003 byla vytvořena a přijata směrnice 2003/96/ES z 27. října 2003 měnící rámec Společenství ke zdanění energetických výrobků a elektřiny. Tato směrnice uvádí minimální sazby spotřebních daní na paliva a elektřinu, které jsou platné pro všechny členské státy Evropské unie od 1. ledna 2004. Tato směrnice uvádí energetické výrobky, které jsou osvobozeny od daně a jsou tudíž ekologicky šetrné. Klade důraz na výnosovou neutralitu těchto daní a umožňuje i stanovení vyšších sazeb daní, podle priorit jednotlivých členských států.

Mezi další pilíře ekologické daňové reformy jsou i další směrnice EU – například směrnice 2001/77/ES o podpoře obnovitelných zdrojů energie, 2003/87/ES propojovací směrnice o obchodování s emisemi a 2003/30/ES o podpoře biopaliv. [25]

1.3 Ekonomické nástroje

Tyto nástroje využívají k dosažení ekologických cílů cenový mechanismus, tedy finančně zatěžují ekologicky negativní aktivity podnikatelské sféry anebo naopak zvýhodňují jejich ekologicky šetrné chování. [5]

Ekonomické nástroje jsou efektivnější oproti administrativním nástrojům. Pomocí ekonomických nástrojů lze dopomáhat k udržitelnému rozvoji. Nezanedbatelnou překážkou dosažení udržitelného rozvoje je přítomnost externalit, které se neodrážejí v tržních cenách výrobků a služeb, ale škodí životnímu prostředí. Lidé si v případě volného přístupu k určitým zdrojům neuvědomují jejich degradaci, je proto nutné je usměrňovat pomocí ekonomických nástrojů. [2]

Ekonomické nástroje působí zpravidla na chování subjektů nepřímo. To znamená, že se adresované subjekty mohou rozhodnout, jakou cestu zvolí k naplnění stanoveného cíle, resp. povinnosti. [1]

Cílem ekonomických nástrojů je podporovat ekonomické chování subjektů k zachování, obnově a zlepšení kvality životního prostředí. [1,5]

Ekonomické nástroje plní tyto funkce:

a) internalizační funkci – částečné zohlednění negativních externalit ve výrobních nákladech znečišťovatele
b) stimulační funkci – stimulují znečišťovatele ke snížení úrovně znečištění, či k zavedení ekologicky šetrných technologií
c) finanční funkci – výnosy ekonomických nástrojů slouží jako dodateční zdroj financování opatření na ochranu životního prostředí
d) vyrovnávací funkci – vyrovnávají rozdílné ekonomické podmínky znečišťovatelů
e) redistributivní funkci – mění nebo zmírňují finanční či nákladový dopad nástroje na různé odvětví či sociální skupiny

Ekonomické nástroje lze rozdělit podle stimulace na nástroje:

a) negativní – vztahují se na již vzniklé poškození životního prostředí (poplatky, pokuty, daně aj.)

b) pozitivní – snaží se stimulovat činnost ekonomických subjektů, aby poškozování životního prostředí předcházely (dotace a subvence, daňové úlevy aj.)

1.3.1 Druhy ekonomických nástrojů:

a) poplatky

b) daně

c) dotace, subvence

d) obchodovatelná oprávnění

e) úvěrová a úroková politika

f) ekologické pojištění [1]

Poplatky

Jsou nejrozšířenějším nástrojem politiky životního prostředí. Dá se říct, že jsou „cenou“, kterou platí znečišťovatel za využívání životního prostředí (např. vypouštění znečišťujících látek, čerpání přírodních zdrojů aj.). Poplatky mohou být stanoveny:

a) **Za znečišťování životního prostředí** (jsou ukládány zpravidla tomu, kdo odpadní látky produkuje, tedy výrobci). Platí se určitá částka na jednotku. Výše poplatků ovlivňuje druh, množství, a jiné aspekty vypouštěných látek. Řadíme sem poplatky za znečišťování ovzduší, poplatky za ukládání odpadů na skládku či poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových či podzemních nebo poplatky za hluk z letecké dopravy.

b) **Za využívání přírodních zdrojů** (cíl minimalizovat nároky na čerpání neobnovitelných zdrojů a šetrně zacházet s obnovitelnými zdroji). Řadím sem poplatky za

odebírání vody z povrchových či podzemních toků, poplatky za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, poplatek za odnětí pozemků k plnění funkcí lesa, odvod za kácení dřevin (do rozpočtu obce).

c) **Uživatelské poplatky** (poplatky za produkty, které poškozují životní prostředí – snaha omezit jejich spotřebu, nebo poplatky za služby - poplatek za komunální odpad). [1,5]

Daně

Hlavním účelem daní je získávání prostředků do státního rozpočtu a tím zabezpečit prostředky pro financování státu (jeho aktivit a programů, které realizuje). Pomocí daní lze u jednotlivých subjektů vyvolat určitý způsob chování, vedoucí ke snížení znečišťování.

Daňová soustava v České republice je tvořena celým systémem daní:

- daň z přidané hodnoty
- daně spotřební (z piva, vína, tabáku, lihu a destilátů, z uhlovodíkových paliv a maziv)
- daně z příjmů
- daň z nemovitostí
- daň silniční
- daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí
- daně k ochraně životního prostředí

Každá z těchto daní má různé možnosti pro uplatnění ochrany životního prostředí. Například spotřební daň z uhlovodíkových paliv a maziv limituje spotřebu automobilových benzínů a motorové nafty. Daň z příjmů osvobozuje příjmy z větrných elektráren, solárních zařízení, což jsou ekologicky šetrné výroby energie.

Klasifikace daní s ekologickými aspekty

a) Pigouovské daně – daň se vztahuje na každou jednotku znečištění životního prostředí.

b) Nepřímé ekologické daně – zatěžují cenu komodit, které jsou spjaty s ekologicky zatěžující výrobou.

c) Daně s neplánovanými ekologickými vlivy – při jejich tvorbě nebyly tvořeny na ochranu životního prostředí.

d) Účelové použití – podle použití mohou dostat i jiné daně charakter ekologických daní, pokud bude jejich výnos směřován na ekologické aktivity. [7]

Dotace, subvence

V oblasti pozitivní ekonomické stimulace hrají největší úlohu dotace, což jsou pravidelné příděly peněz na určitou věc. Dotace jsou poskytovány ve většině případů obcím a neziskovým organizacím (např. na výstavbu čistíren odpadních vod).

Subvence je podpora poskytovaná z veřejných prostředků. Poskytují se na zařízení k omezení znečištění, na rozvoj nové technologie apod.

Tyto prostředky jsou udělovány z různých zdrojů (státní rozpočet, Státní fond životního prostředí, pomoc ze zahraničí, prostředky nadací, obcí apod.) [1,3]

Obchodovatelná oprávnění

Tento systém byl zaveden v USA. Patří k tzv. tržně orientovaným ekonomickým nástrojům. Vyznačují se tím, že pro určitou oblast je stanoven maximální přípustný rozsah znečištění, ten je rozdělen mezi znečišťovatele v dané oblasti ve formě povolení, se kterými lze obchodovat. Jednotliví znečišťovatelé si je mezi sebou podle potřeb prodávají a nakupují. Jednotlivé subjekty si pak volí, zda náklady vynaloží k snížení znečišťování (nové technologie atd.) či k nákupu emisních povolení (pokud jim snížení znečištění přináší vyšší náklady). [3]

Úvěrová a úroková politika

Jedná se o zvýhodněné úvěry (nižší úroková sazba, delší lhůta splatnosti, nižší nároky na ručení za úvěr apod.), jejich prostřednictvím dochází k realizaci investic, které přispívají k ochraně a zlepšení životního prostředí. [3]

Ekologické pojištění

Pojištění za škody na životním prostředí přenáší rizika za enviromentální škody z jednotlivých subjektů na pojišťovací ústavy. Výše pojistného vede firmy k přijímání opatření na zmenšení rizika ekologických havárií (další forma „internalizace externalit“). Toto pojištění si sjednávají především společnosti, jejichž činnosti jsou spojené s nebezpečnými látkami, odpady, geneticky modifikovanými organismy, jadernou energetikou atd. Tedy jsou to činnosti vysoce rizikové vzhledem k poškození životního prostředí. [5]

1.4 Postavení ekologických daní v soustavě ekonomických nástrojů ochrany životního prostředí

Vláda se snaží působit na ekonomické subjekty ve snaze přimět je k ekologičtějšímu chování. Využívá dvojí podobu, a to buď uvalování různých sankcí, poplatků, úplat, přirážek k ceně na ekologicky škodlivé výrobky, služby, výroby či technologie, nebo naopak při opačném případě, tedy pro ekologicky vyhovující výrobky, služby, výroby a technologie poskytovat dotace a jiné podporující nástroje.

Může se ale stát, že většina výrobců bude jednat podle ekologických zásad a nastane stav, při kterém se ze státního rozpočtu budou finanční prostředky spíše vydávat formou dotací než přibývat formou sankcí, poplatků či přirážek. Z toho vyplývá, že tyto výdaje budou neúměrně zatěžovat státní rozpočet. Nejen z tohoto důvodu vyplývá, že by hlavním nástrojem vlády na ovlivňování výrobců a spotřebitelů v oblasti životního prostředí měla zůstat negativní stimulace. Formy negativní stimulace jsou uvedeny již výše v části ekonomických nástrojů k ochraně životního prostředí. Jedním z nejefektivnějších nástrojů negativní stimulace jsou ekologické daně, které jsou jednotné pro celou ekonomiku a tím do značné míry i neutrální.

Myšlenky využít daně jako nástroje politiky životního prostředí se objevily na začátku 80. let jako důsledek snahy vlád rozvinutých zemí nalézt způsoby co nejefektivnější minimalizace znečišťování životního prostředí a optimalizace čerpání neobnovitelných

přírodních zdrojů. Dosavadní praxe totiž ukazuje na určité zápory širokého využívání nástrojů negativní stimulace. Dříve hojně využívané administrativní řízení a s ním spojené sankce, postihy, limity aj. působí v tržní ekonomice jako cizí prvek. Využívání těchto nástrojů je byrokraticky nákladná, navíc systém výjimek a zvýhodnění umožňuje v určité malé míře obcházení předpisů. Z toho hlediska je využití ekologických daní nejlepším řešením, je to jednotný a ucelený nástroj politiky ochrany životního prostředí.

Daně lze využít k ekologickým účelům v zásadě dvěma způsoby. Může se jednat o:

a) Daňové zvýhodnění (daňové úlevy),

b) Daňové znevýhodnění (ekologické daně).

Oba přístupy lze kombinovat, přičemž oba mají svá pozitiva a negativa.

Daňové zvýhodnění bude v každém případě znamenat snížení vládních příjmů a je vlastně zvláštní formou dotace. Může mít mnoho podob a může se poskytovat jak v procesu stanovení daně (různá osvobození od daně, snížení základu daně o odčitatelné položky, uznávání určitých výdajů za daňové, zrychlené odpisování, slevy na dani či zvláštní sazby daně), tak v procesu výběru daně (prominutí nebo snížení daně, posunutí termínu splatnosti daně).

Daňové znevýhodnění má formu samostatné daně k ochraně životního prostředí. Musíme si však uvědomit, že daňová zvýhodnění a znevýhodnění nevedou ke stejnému výsledku. Vyměřovacím základem u ekologicky orientovaných daní je množství emitovaných škodlivin, kdežto vyměřovacím základem u daňových úlev je snížení množství emisí. Paušální snížení daňového zatížení však neodpovídá koncepci Pigouovy daně a pouze omezeně ovlivňuje chování ekonomických subjektů. [7]

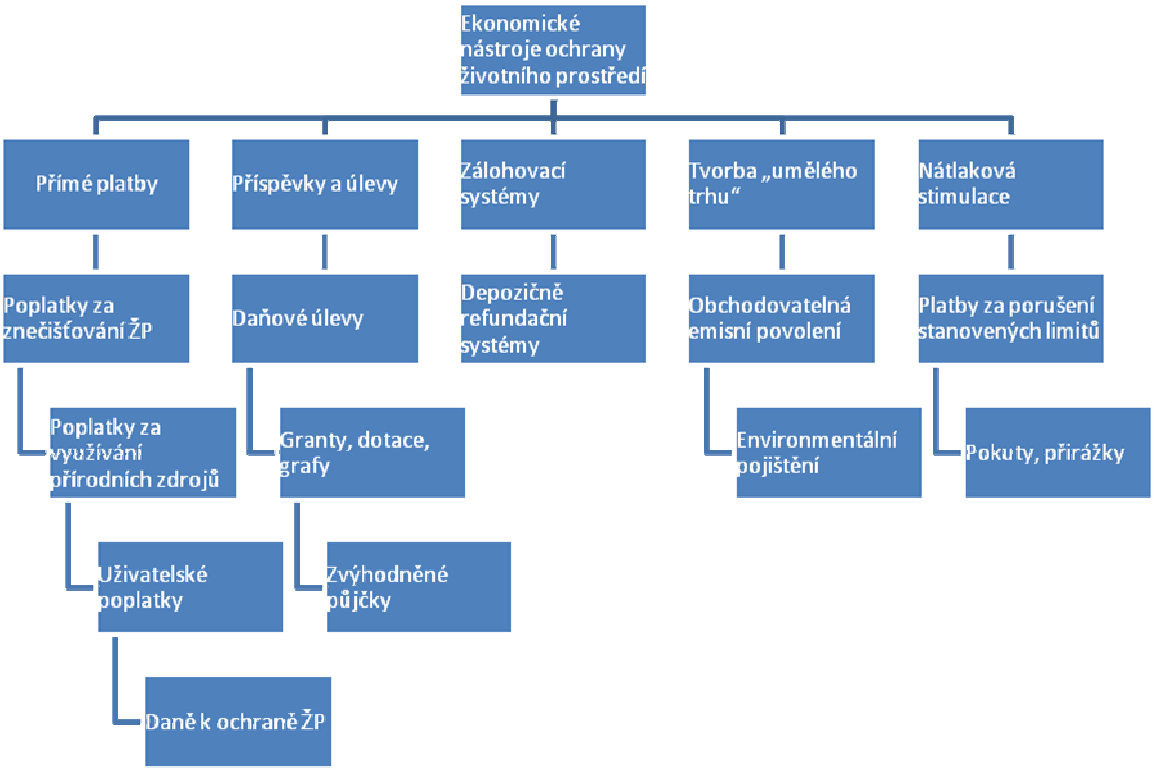

Graf 1 *Místo daní v soustavě ekonomických nástrojů ochrany životního prostředí.* [7]

1.5 Směrnice 2003/96/ES

Touto směrnicí se budu zabývat z toho důvodu, že předepisuje členským státům vytvoření ekologických daní, tedy určuje povinnost zavést minimální úroveň zdanění pohonných hmot, paliv a elektřiny.

Touto směrnicí ze dne 27. října 2003 se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny. [22]

Tato směrnice byla vypracována z důvodu neexistence předpisů Společenství o minimální daňové sazbě na elektřinu a jiné energetické produkty (mimo minerálních olejů, na které již minimální sazba byla vypracována podle směrnice Rady 92/81/EHS ze dne 19. října 1992 o harmonizaci struktury spotřebních daní z minerálních olejů a také směrnice Rady 92/82/EHS ze stejného dne o sbližování sazeb spotřebních daní z minerálních olejů).

Z důvodu řádného fungování vnitřního trhu je důležité stanovit minimální úrovně zdanění pro většinu energetických produktů, včetně elektřiny, zemního plynu a uhlí.

Dále směrnice přesně udává, na které produkty (přesné nomenklatury pro výrobky) by se daň měla vztahovat a které by měly být osvobozeny či zdaněny nižší sazbou.

Pro představu členské státy mohou uplatňovat plné nebo částečné osvobození od daně nebo sníženou úroveň zdanění mj. na elektřinu: pocházející ze sluneční energie, větrné energie, energie vln a přílivu nebo geotermální energie; vyrobenou ve vodních elektrárnách; vyrobenou z biomasy nebo produktů vyrobených z biomasy; vyrobenou z emisí metanu z opuštěných uhelných dolů; vyrobenou z palivových článků; dále na energetické produkty a elektřinu používané pro kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie; elektřinu vyrobenou kombinovanou výrobou tepla a elektrické energie, pokud jsou kombinované generátory šetrné k životnímu prostředí; na energetické produkty a elektřinu používané pro přepravu zboží a osob po železnici, metrem, tramvají a trolejbusem; elektřinu používanou domácnostmi nebo organizacemi, které dotyčný členský stát považuje za dobročinné, a na výrobky KN 2705[3)] používané jako paliva.

Pro členské státy, které nepřijaly euro, se hodnota eura v národních měnách pro přepočet úrovně zdanění stanovuje jednou ročně. A to kurzem platným pro první pracovní den v říjnu, které jsou zveřejněny Úředním věstníku Evropské unie, a použijí se ode dne 1. ledna následujícího kalendářního roku. Při případném zvýšení zdanění mohou členské státy zachovat zdanění v případě, že nárůst zdanění není vyšší než 5 % nebo 5 eur.

[3)] Svítiplyn, vodní plyn, generátorový plyn a podobné plyny, kromě ropných plynů

Obsahem II. Přílohy této směrnice jsou další úlevy a osvobození pro jednotlivé členské země Evropské unie, stanovené zejména formou různě dlouhých přechodných období, v nichž na ten který energetický produkt nemusí být uplatňována ustanovení Směrnice. [22]

Jednotlivé tabulky s minimálními úrovněmi zdanění naleznete v příloze I. této práce. V příloze II naleznete, co vyjadřují jednotlivé čísla nomenklatur pro komodity uvedené v této Směrnici.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 EKOLOGICKÉ DANĚ V ČESKÉ REPUBLICE

V České republice již řadu let fungují různé poplatky k ochraně životního prostředí, jako jsou například poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a podzemních, poplatky za ukládání odpadů na skládku a řada dalších. Ekologické daně jako takové však byly uzákoněny až rokem 2008. Vytvoření a uzákonění ekologických daní předcházela dlouhá příprava a mnoho jednání mezi jednotlivými ministerstvy, ze které vznikl koncept Ekologické daňové reformy. Podle tohoto konceptu by Ekologická daňová reforma v České republice měla mít tři etapy a měla by postupně probíhat do roku 2017.

Ekologické daně, které budou podrobněji popsány níže, vznikly v rámci první etapy Ekologické daňové reformy, v rámci implementace směrnice Rady EU s číslem 2003/96/ES.

2.1 Ekologické daně v České republice, jejich vymezení

V České republice nabyly účinnosti ekologické daně dne 1. ledna 2008. Jsou placeny ze zemního plynu a některých dalších plynů, z pevných paliv a z elektřiny. Tyto daně vychází ze zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů části 45 až 47.

2.1.1 Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů

Tato daň je upravena v 45 části zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Správu daně vykonávají celní orgány. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc. Touto daní jsou dotčeny všechny právnické i fyzické osoby, které jsou dodavateli zemního plynu, nebo konečnými spotřebiteli. [23]

Předmětem daně podle paragrafu 4 je plyn uvedený pod kódy nomenklatury 2711 11[3], 2711 21[4], 2711 29[5] a 2705[6]

[3] 2711 11 – zemní plyn (zkapalněný)

[4] 2711 21 – zemní plyn (v plynném stavu)

[5] 2711 29 – ostatní plyn (v plynném stavu)

a) Určený k použití, nabízený k prodeji nebo používaný pro pohon motorů nebo pro jiné účely, s výjimkou plynu uvedeného v písmenech b) a c),

b) Určený k použití, nabízený k prodeji nebo používaný pro výrobu tepla bez ohledu na způsob spotřeby tepla (dále jen „výroba tepla“), nebo

c) Určený k použití, nabízený k prodeji nebo používaný

   1. pro stacionární motory,
   2. v souvislosti s provozy a stroji používanými při stavbách, stavebně inženýrských pracích a veřejných pracích, nebo
   3. pro vozidla určená k používání mimo veřejné cesty nebo pro vozidla, která nejsou schválená k používání převážně na veřejných silnicích.

Základem daně je množství plynu v MWh spalného tepla. Sazby daně nalezneme v paragrafu 6, jsou stanoveny podle toho, k jakému účelu je zemní plyn dodáván. Výpočet daně se vypočítá vynásobením základu daně sazbou daně. [23, 28]

Sazby daně jsou stanoveny takto:

a) 264,80 Kč/MWh spalného tepla pro plyn uvedený pod kódy nomenklatury 2711 29 a 2705, který je předmětem daně podle písmene a) (viz výše).

V písmenech b) až f) paragrafu 6 je odstupňovaná sazba pro plyn uvedený pod kódy nomenklatury 2711 11 a 2711 21, který je předmětem daně podle písmene a) (viz výše).

Období	Sazba
1. ledna 2008 – 31. prosince 2011	0 Kč/MWh
1. ledna 2012 – 31. prosince 2014	34,20 Kč/MWh
1. ledna 2015 – 31. prosince 2017	68,40 Kč/MWh

[6] 2705 – svítiplyn, vodní plyn, generátorový plyn a podobné plyny, kromě ropných plynů a ostatních plynných uhlovodíků [24]

1. ledna 2018 – 31. prosince 2019	136,80 Kč/MWh
Od 1. ledna 2020	264,80 Kč/MWh

Tab. 1 *Sazby daně ze zemního plynu pro plyn uvedený pod kódy nomenklatury 2711 11 a 2711 21 rozčleněné podle období.*

Pramen: Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, v platném znění, vlastní úprava.

g) 30,60 Kč/MWh spalného tepla pro plyn, který je předmětem daně podle písmene b) (viz výše)

h) 30,60 Kč/MWh spalného tepla pro plyn, který je předmětem daně podle písmene c) (viz výše) [28]

2.1.2 Daň z pevných paliv

Tato daň je upravena v 46 části zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Správu daně vykonávají celní orgány. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc.

Předmětem daně podle paragrafu 4 jsou tato pevná paliva:

a) Černé uhlí, brikety, bulety a podobná pevná paliva vyrobená z černého uhlí uvedená pod kódem nomenklatury 2701

b) Hnědé uhlí, hnědouhelné brikety, též aglomerované hnědé uhlí kromě gagátu (černého jantaru) uvedené pod kódem nomenklatury 2702,

c) Koks a polokoks z černého uhlí, hnědého uhlí nebo rašeliny, též aglomerovaný, retortové uhlí uvedené pod kódem nomenklatury 2704,

d) Ostatní uhlovodíky uvedené pod kódy nomenklatury 2706, 2708, 2713 až 2715[7], pokud jsou určeny k použití, nabízeny k prodeji nebo používány pro výrobu tepla.

[7] V paragrafu 4, písmena d) znamenají dané kódy nomenklatur toto:

Základem daně je množství pevných paliv vyjádřené v GJ spalného tepla v původním vzorku. Sazba dně činí 8,50 Kč/GJ spalného tepla v původním vzorku. Daň se vypočítá vynásobením základu daně sazbou daně. [28]

2.1.3 Daň z elektřiny

Tato daň je upravena v 47 části zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Správu daně vykonávají celní orgány. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc.

Předmětem daně je podle paragrafu 4 elektřina uvedená pod kódem nomenklatury 2716.[8]

Základem daně je množství elektřiny v MWh. Sazba daně činí 28,30 Kč/MWh. Výše daně se vypočítá vynásobením základu daně sazbou daně. [28]

- 2706 – černouhelný, hnědouhelný nebo rašelinový dehet a jiné minerální dehty, též dehydratované nebo částečně destilované, včetně rekonstituovaných dehtů
- 2708 – Smola a smolný koks z černouhelného dehtu nebo jiných minerálních dehtů
- 2713 – ropný koks, ropné živice a ostatní zbytky minerálních olejů nebo olejů ze živičných nerostů
- 2714 – přírodní živice (bitumen) a přírodní asfalt; živičné nebo ropné břidlice a dehtové písky; asfaltity a asfyktické horniny
- 2715 – živičné směsi na bázi přírodního asfaltu, přírodní živice, ropné živice, minerálního dehtu nebo minerální dehtové smoly (například živičné tmely, ředěné produkty) [10]

[8] Kód nomenklatury 2716 obsahuje: elektrickou energii

2.1.4 Další daně s ekologickými aspekty v České republice

V České republice byl roku 2004 zaveden zákon o spotřebních daní, který zdaňuje minerální oleje, líh, pivo, víno a tabákové výrobky. Pro mou práci je podstatná daň z minerálních olejů, jelikož na tyto komodity se vztahuje Směrnice 2003/96/ES.

Daň z minerálních olejů

Tuto daň nalezneme v zákoně č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, v části druhé, hlava I. Správcem daně je celní úřad. Tato daň vešla v platnost 1. ledna 2004, od tohoto dne prošel zákon několika novelami.

Předmětem daně z minerálních olejů (§45, odstavec 1) jsou:

a) motorové benziny uvedené pod kódy nomenklatury 2710 11 41 až 2710 11 59, benziny jiné než motorové uvedené pod kódy nomenklatury 2710 11 11 až 2710 11 25 a 2710 11 90 (dále jen „ostatní benzin“) a letecké pohonné hmoty benzinového typu uvedené pod kódy nomenklatury 2710 11 31 a 2710 11 70,

b) střední oleje a těžké plynové oleje uvedené pod kódy nomenklatury 2710 19 11 až 2710 19 49,

c) těžké topné oleje uvedené pod kódem nomenklatury 2710 19 51 až 2710 19 69,

d) odpadní oleje uvedené pod kódy nomenklatury 2710 91 až 2710 99,

e) zkapalněné ropné plyny určené k použití, nabízené k prodeji nebo používané pro pohon motorů nebo pro jiné účely uvedené pod kódy nomenklatury 2711 12 11 až 2711 19 s výjimkou zkapalněných ropných plynů uvedených v písmenech f) a g)

f) zkapalněné ropné plyny určené k použití, nabízené k prodeji nebo používané pro výrobu tepla uvedené pod kódy nomenklatury 2711 12 11 až 2711 19, nebo

g) zkapalněné ropné plyny určené k použití, nabízené k prodeji nebo používané

    1. pro stacionární motory,

    2. v souvislosti s provozy a stroji používanými při stavbách, stavebně inženýrských pracích a veřejných pracích, nebo

3. pro vozidla určená k používání mimo veřejné cesty nebo pro vozidla, která nejsou schválená k používání převážně na veřejných silnicích

uvedené pod kódy nomenklatury 2711 12 11 až 2711 19. [29]

Výše vyjmenované komodity tvoří jen část předmětu daně z minerálních olejů, pro mou práci jsou však dostačující. Výčet veškerých komodit, které tvoří předmět daně z minerálních olejů naleznete v daném zákoně v §45, odstavcích 1 až 11. Přesný popis daných kódů nomenklatur uvedených v předmětu daně z minerálních olejů v této práci jsou uvedeny v příloze č. II.

Sazby daně z minerálních olejů:

Kód nomenklatury	Text	Sazba daně
2710	Motorové benziny, ostatní benziny a letecké pohonné hmoty benzinového typu podle písmene a) viz výše s obsahem olova do 0,013 g/l včetně	11 840 Kč/1000 l
	Motorové benziny, ostatní benziny a letecké pohonné hmoty benzinového typu podle písmene a) viz výše s obsahem olova nad 0,013 g/l včetně	13 710 Kč/1000 l
	Střední oleje a těžké plynové oleje podle písmene b)	9 950 Kč/1000 l
	Těžké topné oleje podle písmene c)	472 Kč/t
	Odpadní oleje podle písmene d)	660 Kč/1000 l
2711	Zkapalněné ropné plyny podle písmene e)	3 933 Kč/t
	Zkapalněné ropné plyny podle písmene f)	0 Kč/t
	Zkapalněné ropné plyny podle písmene g)	1 290 Kč/t

Tab. 2 *Daňové sazby z minerálních olejů*

Pramen: Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, v platném znění, vlastní úpravy.

V tabulce je uvedená nulová sazba pro zkapalněné ropné plyny podle písmene f), tato sazba ale bude narůstat již od 1. 1. 2012 na 500 Kč/t, dále od 1. 1. 2015 na 1 000 Kč/t, dále od 1. 1. 2018 na 2 000 Kč/t, dále od 1. 1. 2020 na 3 355 Kč/t. [29]

Silniční daň

Tato daň nemá ekologické aspekty, přesto ji uvádím v této práci jako variantu k silniční dani Velké Británie. V České republice tuto daň platí pouze podnikatelé. Upravuje ji zákon č. 16/1993 Sb., o silniční dani. Zákon nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1993. Základem daně je:

a) zdvihový objem motoru v cm^3 u osobních automobilů s výjimkou osobních automobilů na elektrický pohon,

b) součet největších povolených hmotností na nápravy v tunách a počet náprav u návěsů,

c) největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav u ostatních vozidel. [27]

Výše sazeb podle základu daně uvedeném v písmeně a)

Zdvihový objem motoru v cm^3	**Roční sazba daně**
do 800	1 200 Kč
nad 800 do 1 250	1 800 Kč
nad 1 250 do 1 500	2 400 Kč
nad 1 500 do 2 000	3 000 Kč
nad 2 000 do 3 000	3 600 Kč
nad 3 000	4 200 Kč

Tab. 3 *Sazby silniční daně*

Pramen: Zákon č. 16/1993 Sb., o silniční dani, v platném znění, vlastní úpravy.

Další sazby si můžete prohlédnout ve výše zmíněném právním předpise.

2.2 Vztah ekologických daní a Ekologické daňové reformy v ČR

V České republice bude probíhat Ekologická daňová reforma ve třech etapách do roku 2017, přičemž první již byla zahájena. Cílem první etapy je uzákonění již výše zmíněných tří ekologických daní, které v ČR vešly v platnost dnem 1. 1. 2008.

Druhá etapa bude připravena pro období 2010 – 2013, na základě široké odborné a meziresortní[9] diskuse vědeckých a odborných prací, které se budou týkat kvantifikace sociálních, ekonomických a ekologických dopadů zdanění a kvantifikace externích nákladů předmětu zdanění. Bude se týkat daňových změn u pevných paliv, elektřiny a zemního plynu (daně zavedené v první etapě). [21]

Cílem této etapy by mělo být vytvoření emisní daně z CO_2 , která vznikne transformací dosavadního poplatku za znečištění ovzduší. Cílem této daně je přimět ekonomické subjekty k modernizaci technologií výroby energie a snižování znečištění. [26]

Druhá etapa Ekologické daňové reformy by měla napomáhat k plnění cílů jak v oblasti ochrany ovzduší, tak i v oblasti ochrany klimatu, podpory obnovitelných zdrojů energie, energetických úspor a ekologicky šetrných druhů dopravy a paliv. [26]

Třetí etapa by měla být připravena do konce roku 2012. Předpokládaná realizace v letech 2014 až 2017. Bude využito vyhodnocení působení a účinků předchozích etap. Evropská rada na základě zprávy a návrhu Evropské komise a po konzultaci s Evropským parlamen-

[9] Meziresortní skupina je tvořena ze zástupců Ministerstva životního prostředí, Ministerstva financí, Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva dopravy, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva zahraničních věcí, Svazu průmyslu a dopravy, Českomoravské konfederace odborových svazů a Zeleného kruhu.

tem rozhodne o minimálních úrovních zdanění uplatňovaných na plynový olej nejpozději do 1. ledna 2012. [21]

Úpravy daní a poplatků na ochranu životního prostředí se budou měnit na základě již výše zmíněné upravené směrnice ES a taktéž na základě vyhodnocení působení 1. a 2. etapy EDR v České republice.

2.2.1 Historie snahy zavedení EDR v České republice

O snaze zdanit některé výrobky, které znečišťují životní prostředí, se mluví již od roku 1997. V roce 1999 se z původního záměru předložení legislativního návrhu věcného záměru zákona o ekologických daních přešlo na jiný úkol, a to předložení Návrhu koncepce postupné ekologizace daňové soustavy, který již byl nelegislativní. První pokus o předložení tohoto návrhu v následujících letech zcela ztroskotal, z důvodu odmítnutí ze strany klíčových resortů, kterým nevyhovovala nejasná kompenzace pro nízkopříjmové skupiny obyvatel a pro zemědělství. V srpnu roku 2002 se vláda České republiky zavázala k „bezodkladnému zahájení prací na výnosově neutrální ekologické daňové reformě“. Nositelem bylo Ministerstvo životního prostředí.

V říjnu roku 2005 byl dokončen pracovní materiál Koncepce ekologické daňové reformy, který byl mnohokrát projednán na vedení Ministerstva životního prostředí, na Ministerstvu financí. Následovalo mnoho jednání ohledně této koncepce až v prosinci roku 2006 byl v kompromisní podobě pod názvem „Principy a harmonogram ekologické daňové reformy“ předložen vládě.

V 1. polovině roku 2007 připravilo Ministerstvo financí návrhy zákonů o zdanění elektrické energie, o zdanění pevných paliv a o zdanění plynu. Tyto zákony byly předloženy v rámci balíčku vládních reforem a dne 5. října 2007 byly podepsány prezidentem České republiky. V platnost stoupily 1. ledna 2008. Výnosová neutralita byla naplněna od 1. ledna 2009. [25]

2.3 Vztah k minimálním úrovním sazeb stanovených Směrnicí 2003/96/ES

K porovnání sazeb ekologických daní stanovených Českou republikou použiji kurz uveřejněný v Úředním věstníku Evropské unie ze dne 2. 10 2008 pod číslem C250, svazek 51 a oznámení 2008/C 250/03 pod názvem Úroková míra použitá Evropskou centrální bankou pro hlavní refinanční operace: 4,65 % 1. října 2008 – směnné kurzy vůči euru.

Kurz české koruny k euru (CZK/EU) byl 24,513. [13]

V následující tabulce porovnám minimální sazby u zemního plynu pod kódem nomenklatury 2711 11 a 2711 21 což je zemní plyn v kapalném a plynném stavu. Podle účelu použití zemního plynu se udávají různé sazby:

a) určený pro pohon motorů

b) určený pro výrobu tepla

c) určený k použití pro stacionární motory, dále v souvislosti s provozy a stroji používanými při stavbách, stavebně inženýrských pracích a veřejných pracích nebo pro vozidla určená k používání mimo veřejné cesty.

Sazby pro zemní plyn z bodu a) budou postupně narůstat.

Komodita	Období	Sazba	Přepočet	Minimální sazba EU
Zemní plyn a)	1.1.2008 – 31.12.2011	0 Kč/MWh	0 EUR/GJ	
	1.1.2012 – 31.12.2014	34,20 Kč/MWh	0,3875 EUR/GJ	
	1.1.2015 – 31.12.2017	68,40 Kč/MWh	0,7751 EUR/GJ	
	1.1.2018 – 31.12.2019	136,80 Kč/MWh	1,5502 EUR/GJ	

	od 1.1.2020	264,80 Kč/MWh	3, 0006 EUR/GJ	2,6 EUR/GJ
Zemní plyn b)	od 1. 1. 2008	30,60 Kč/MWh	0,3468 EUR/GJ	0,3 EUR/GJ
Zemní plyn c)	od 1. 1. 2008	30,60 Kč/MWh	0,3468 EUR/GJ	0,3 EUR/GJ

Tab. 4 *Srovnání minimálních sazeb EU s českými sazbami u zemního plynu.*

Pramen: Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, v platném znění, vlastní úpravy.

Z tabulky č. 4 je jasně patrné, že daňové sazby splňují minimální stanovenou sazbu EU. U zemního plynu, který bude využit pro pohon motorů je současná sazba nulová. V budoucnu se bude navyšovat a v roce 2020 bude splňovat minimální sazbu stanovenou EU.

V následující tabulce porovnám minimální sazby EU s českými sazbami u pevných paliv:

Komodita	**Sazba**	**Přepočet**	**Minimální sazba EU**	
			Obchodní účely	Neobchodní účely
Pevné palivo	8,50 Kč/GJ	0,3468 EUR/GJ	0,15 EUR/GJ	0,3 EUR/GJ

Tab. 5 *Srovnání minimálních sazeb EU s českými sazbami u pevných paliv.*

Pramen: Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, v platném znění, vlastní úpravy.

Tabulka č. 5 uvádí výši sazby daně České republiky na pevná paliva, při přepočtu na měnu Evropské unie zjistíme, že daná sazba splňuje minimální sazbu stanovenou Evropskou unií. Sazba daně v České republice je určena jednotnou sazbou pro obchodní i neobchodní účely na rozdíl od minimálních sazeb stanovených Evropskou unií.

V následující tabulce porovnám minimální sazby EU s českými sazbami u elektřiny:

Komodita	Sazba	Přepočet	Minimální sazba EU	
			Obchodní účely	Neobchodní účely
Elektřina	28,30 Kč/MWh	1,1545 EUR/MWh	0,5 EUR/MWh	1 EUR/MWh

Tab. 6 *Srovnání minimálních sazeb EU s českými sazbami elektřiny.*

Pramen: Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, v platném znění, vlastní úpravy.

Sazby stanovené pro elektřinu jsou nastaveny tak, že splňují minimální stanovenou sazbu Evropské unie. Stejně jako u daňových sazeb z pevných paliv je sazba nastavena jednotně jak pro obchodní i neobchodní účely použití.

V následující tabulce porovnám minimální sazby EU s českými sazbami pro minerální oleje:

Komodita	Sazba	Přepočet	Minimální sazba EU
Olovnatý benzín	13 710 Kč/1 000 l	559,3 EUR/1 000 l	421 EUR/1 000 l
Bezolovnatý benzín	11 840 Kč/1 000 l	483 EUR/1 000 l	359 EUR/1 000 l
Plynové oleje, petrolej	9 950 Kč/1 000 l	405,9 EUR/1 000 l	302 EUR/1 000 l
Zkapalněné ropné plyny (LPG) jako pohon motorů	3 933 Kč/t	160,4 EUR/1 000 l	125 EUR/1 000 l
Zkapalněné ropné plyny (LPG) průmyslové účely	1 290 Kč/t	52,63 EUR/1 000 l	41 EUR/1 000 l
Těžký topný olej	472 Kč/t	19,26 EUR/1 000 l	15 EUR/1 000 l

Tab. 7 *Srovnání minimálních sazeb EU s českými sazbami z minerálních olejů.*

Pramen: Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, v platném znění, vlastní úpravy.

Zdanění minerálních olejů v České republice proběhlo již v roce 2004, oproti zdanění zemnímu plynu, pevným palivům a elektřině, které nabylo účinnosti dnem 1. 1. 2008. Sazby

stanovené Českou republikou splňují minimální sazby stanovené EU. V tabulce č. 7 nejsou veškeré zdaňované komodity. Pro mou práci jen ty komodity, na které se vztahuje minimální stanovené sazby podle EU, které nalezneme ve Směrnici 2003/96/ES.

3 EKOLOGICKÉ DANĚ VE VELKÉ BRITÁNII

Velká Británie patří mezi státy, které byly ve druhé vlně zavedení ekologických daňových reforem, společně se státy Nizozemí, Rakousko, Itálie, Německo a Francie. Na rozdíl od první vlny, ve které byly severské státy a zaváděly převážně uhlíkové daně (z CO_2), zaváděly státy druhé vlny převážně spotřební daně na paliva a elektřinu. Tyto daně jsou kompenzovány snížením daní z příjmů či jiných daňových zátěží práce.

3.1 Ekologické daně ve Velké Británii, jejich vymezení

Velká Británie má velmi bohatý systém nástrojů na ochranu životního prostředí, který byl systematicky tvořen od 90. let 20. století. Nejstarší ekologickou daní je daň z uložení odpadu na skládky, která byla zavedena již roku 1996. Následovala daň z klimatické změny, která zahrnuje zdanění elektřiny, uhlí, LPG a zemního plynu. Následovala daň z těžby kamene, písku a štěrku. Jednotlivé daně budou podrobněji rozebrány níže.

3.1.1 Daň z klimatické změny (Climate change levy)

V roce 2001 byla ve Velké Británii zavedena daň ze spotřeby energie v průmyslu, obchodu, zemědělství a veřejném sektoru, známá jako CCL (Climate Change Levy). Týká se zemního plynu, elektřiny, LPG a uhlí.

Standardní sazba může být snížena v případě energeticky náročných podniků, které uzavřou dobrovolnou dohodu o zvyšování energetické efektivnosti a splní emisní limit. Mohou získat až 80% slevu z CCL. Z daně je osvobozena elektřina z kombinované výroby elektřiny a tepla.

Tato daň je jedním z mnoha nástrojů na ochranu životního prostředí Velké Británie, které pomáhají snižovat emise skleníkových plynů. Zdaňují se průmyslové a komerční dodávky komodit, které slouží k vytápění, osvětlení a energie pro zákazníky v následujících sektorech ekonomiky:

- průmysl
- obchod
- zemědělství
- veřejný sektor
- služby

Tato daň není uplatňována na komodity používané v domácnostech, neziskových organizacích. Základem této daně je výnosová neutralita, což znamená, že nezvyšuje daňovou zatíženost, ale kompenzuje ji například snížením jiných daní a to především snížení daní z oblasti práce. Nebo výnosy budou použity k podpoře využívání efektivních energií či k snižování využívání uhlí.

Předmět daně

- elektřina
- zemní plyn dodávaný jako užitkový
- ropa, nafta, petrolej a uhlovodíkový plyn v skupenstvím kapalném (LPG)
- černé a hnědé uhlí
- koks a polokoks z černého či hnědého uhlí
- petrolejový či ropný koks [9,17]

Daň vešla v platnost dne 1. 4. 2001 a je vybírána na komodity uvedené v tabulce č. 5.

Komodita	Snížená sazba (20 % z plné sazby)	Od 1. 4. 2001	Od 1. 4. 2008
Elektřina	0,0009 GBP/kWh	0,00441 GBP/kWh	0,00456 GBP/kWh
Zemní plyn	0,0003 GBP/kWh	0,00154 GBP/kWh	0,00159 GBP/kWh
LPG	0,0020 GBP/kg	0,00985 GBP/kg	0,01018 GBP/kg
Ostatní komodity	0,0025 GBP/kg	0,01201 GBP/kg	0,01242 GBP/kg

Tab. 8 *Zdaňované komodity u daně z klimatické změny (climate change levy).*

Pramen: HM Revenue & Customs, 2009, vlastní úpravy.

3.1.2 Daň z uložení odpadu na skládku (landfill tax)

Cílem této daně je podporovat producenty odpadů k menší produkci odpadů. Snahou je naučit producenty odpadu využívat hodnotu odpadů, například recyklováním (tvorba druhotných surovin z tříděného odpadu - sklo, plasty, papír) či kompostováním (vytváří se kvalitní zemina k pěstování plodin). Tyto způsoby využívání odpadů jsou ekologické a mnohem efektivnější než ukládání odpadů na skládky. Daň vešla v platnost 1. října 1996

Předmět daně

- všechny odpady určené na skládky povrchové či podpovrchové
- vydané licence na skládku (úložiště odpadu)

Daň má 2 rozdílné sazby z hlediska aktivnosti odpadu (aktivní a neaktivní). Na neaktivní odpad je kladena snížená sazba.

Historie standardních sazeb od roku 1996

Datum	Sazba (GBP/tunu)
1. 10. 1996 – 31. 3. 1999	7
1. 4. 1999 – 31. 3. 2000	10
1. 4. 2000 – 31. 3. 2001	11
1. 4. 2001 – 31. 3. 2002	12
1. 4. 2002 – 31. 3. 2003	13
1. 4. 2003 – 31. 3. 2004	14
Od 1. 4. 2004	15

Tab. 9 *Historie sazeb daně z uložení odpadu na skládce (landfill tax).*

Pramen: HM Revenue & Customs, 2009, vlastní úpravy.

Snížená sazby činí 2 GBP na tunu. Za tuto sazbu se například zdaňuje:

- množství cihel, kamene, betonu z demolice budov, mohou obsahovat malé kousky dřeva a omítky
- množství zeminy, které může obsahovat kousky trávy
- neaktivní odpad jako minerální prach obsažený v polyetylenových sáčcích
- množství zeminy a kamene z ulic, obsahující kousky asfaltu

Odpad se váží buď přímo na skládkách na váhách na které najíždí dopravní prostředky. Pokud skládka nemá váhu je nutné odvodit váhu podle tabulek, kde záleží na tom kolik má dopravní prostředek náprav. [9,19]

3.1.3 Daň z těžby kamene, písku a štěrku (aggregates levy)

Základní sazba daně je v současnosti 2 GBP/tunu, tato sazba vešla v platnost dnem 1. 4. 2009. Dřívější sazba byla ve výši 1,95 GBP/tunu. V případě menšího množství odpadu je daň úměrná množství (př. při odpadu o váze 0,5 tuny zaplatíme jen 1 GBP).

Tuto daň platí každý, kdo je zodpovědný za těžbu zdaňovaných surovin z komerčních důvodů.

Předmět daně

- kámen, s příměsi jiných látek včleněných do kamene
- písek, s příměsi jiných látek včleněných do písku
- štěrk, s příměsi jiných látek včleněných do štěrku

Příměsi jsou například rubanina, odpad, odřez a jiné vedlejší produkty vyplývající z těžby kamene, procesu extrahování minerálů z agregátů či výroby vápníku či cementu z vápence a jiných látek.

Tato daň vstoupila v platnost 1. 4. 2002. [9,15]

3.1.4 Další daně z ekologickými aspekty

Daň z letecké přepravy (Air passenger duty)

V rámci této daně se zdaňuje přeprava z letišť Velké Británie, která se vztahuje jak na cestující, tak na letadla. Daň je vybírána od 1. listopadu 1994.

Sazby daně z létání (platné od 1. února 2007)

Místo určení	Sazba daně (na let s místem určení)	
	Standardní	Snížená
Evropa	20 liber	10 liber
Mimo Evropu	80 liber	40 liber

Tab. 10 *Sazby daně z létání*

Pramen: HM Revenue & Customs, 2009, vlastní úpravy.

Mezi evropské destinace patří: Nizozemí, Německo, Itálie, Španělsko, Řecko, Irsko, Portugalsko, Švédsko, Belgie, Francie, Finsko, Dánsko, Rakousko, Norsko, Lucembursko, Island, Bulharsko, Litva, Slovenská republika, Kypr, Lotyšsko, Slovinsko, Česká republika, Malta, Švýcarsko, Estonsko, Polsko, Turecko, Maďarsko, Rumunsko, Chorvatsko, Albánie, Bosna a Hercegovina, Makedonie, Kosovo, Srbsko, Černá Hora, Gibraltar, Kanárské ostrovy, Sardinie, Sicílie, Korsika, Madeira, Azory, Faerské ostrovy, Normanské ostrovy, Baleáry. [16]

Daň z naftových olejů (Hydrocarbon oil Duty)

Tato daň má dlouholetou historii. Předmětem daně jsou pohonné hmoty jako benzín, nafta, biopalivo, zkapalněné ropné plyny (LPG), letecké palivo. Výše sazeb se mnohokrát měnila. [18]

Sazby daně z naftových olejů

Komodita	Sazba daně
Bezolovnatý benzín	0,5419 GBP/l
Olovnatý benzín	0,6391 GBP/l
Letecký benzín	0,3334 GBP/l
Topné oleje	0,1000 GBP/l
Plynový olej, petrolej	0,1042 GBP/l
Plynový olej, petrolej jako pohonné hmoty	0,5035 GBP/l
Bionafta, bioethanol	0,3419 GBP/l
Zkapalněné ropné plyny (LPG)	0,2482 GBP/kg
Zemní plyn	0,1926 GBP/kg

Tab. 11 *Sazby daně z naftových olejů.*

Pramen: HM Revenue & Customs, 2009, vlastní úpravy.

Silniční daň (Vehicle Excise Duty)

Tato daň, oproti české verzi této daně, má ekologické aspekty. Platí ji každý uživatel či vlastník silničního vozidla. Sazba daně se odvíjí od emisí oxidu uhličitého (CO_2) a také podle toho na jaké palivo daný prostředek jezdí. U těžkých nákladních automobilů se daň odvíjí podle počtu náprav a hmotnosti. [12]

Sazby silniční daně pro osobní auta platné od 1. května 2009:

Skupina	Emise CO_2 (g/km)	Roční daň – pohon benzín, nafta	Roční daň - alternativní pohon
A	0 – 100	0	0
B a C	101 – 120	35 GBP	15 GBP
D a E	121 – 140	120 GBP	100 GBP

F	141 – 150	125 GBP	105 GBP
G	151 – 165	150 GBP	130 GBP
H a I	166 – 185	175 GBP	155 GBP
J a K	186 – 225	215 GBP	200 GBP
L a M	226 a více	405 GBP	390 GBP

Tab. 12 *Sazby silniční daně u osobních automobilů.*

Pramen: Driver and Vehicle Licensing Agency, 2009, vlastní úpravy.

Sazby silniční daně pro lehká užitková vozidla

Objem motoru	**Roční daň**
Do 1 549 cm^3	125 GBP
1 550 cm^3 a více	190 GBP

Tab. 13 *Sazby silniční daně pro lehká užitková vozidla*

Pramen: Driver and Vehicle Licensing Agency, 2009, vlastní úpravy.

3.2 Vztah ekologických daní a Ekologické daňové reformy Velké Británie

Velká Británie začala s Ekologickou daňovou reformou podstatně dříve než Česká republika. Již roku 1996 zavedla daň ze skládkování, výnosy z ní jsou užity ke snížení příspěvku zaměstnavatele na národní pojištění. Tímto snížila produkci odpadů a také zvýšila využívání druhotných surovin z recyklace.

K zásadnímu rozvinutí Ekologické daňové reformy došlo roku 2001 zavedením daně z klimatické změny (Climate change levy), čímž došlo k celkovému zdanění energií (elektřina, zemní plyn, pevné paliva). Výnosy z této daně jsou užity taktéž ke snížení příspěvku zaměstnavatele na národní pojištění. Mezi další daně sloužící k ochraně životního prostředí patří daň ze skládkování zavedená roku 1996, výnosy z ní jsou taktéž užity ke snížení pří-

spěvku zaměstnavatele na národní pojištění. Daň z těžby kamene, písku a štěrku byla zavedena roku 2002, výnosy jsou opět použity na snížení příspěvku zaměstnavatele na národní pojištění.

Velká Británie má promyšlený a již prověřený systém nástrojů na ochranu životního prostředí, v němž ekologické daně tvoří významný nástroj. [20]

3.3 Vztah k minimálním úrovním sazeb stanovených Směrnicí 2003/96/ES

K porovnání sazeb ekologických daní stanovených Velkou Británií použiji kurz uveřejněný v Úředním věstníku Evropské unie ze dne 2. 10 2008 pod číslem C250, svazek 51 a oznámení 2008/C250/03 pod názvem Úroková míra použitá Evropskou centrální bankou pro hlavní refinanční operace: 4,65 % 1. října 2008 – směnné kurzy vůči euru.

Kurz britské libry k euru (GBP/EUR) k 1. 10. 2008 byl 0,7919. [13]

V následující tabulce srovnám minimální sazby určené Evropskou unií pro zemní plyn se sazbami danými Velkou Británií. Pro výpočet se stanoví spalné teplo ve výši 15 MWh na tunu plynu. 1 MWh = 3,6 GJ.

Podle směrnice 2003/96/ES článku 15 si mohou členské státy uplatňovat pod finanční kontrolou plné nebo částečné osvobození od daně nebo sníženou úroveň zdanění na. Velká Británie používá sníženou sazbu na zkapalněný plyn (LPG) používaný jako pohonné hmoty.

Komo-dita	Sazba		Přepočet sazby		Minimální sazba EU	
	Snížená	**Standard.**	**Snížená**	**Standard.**	**Obchodní účely**	**Neobchod-ní účely**
Zemní plyn	0,0003 GBP/kWh	0,0016 GBP/kWh	0,1052 EUR/GJ	0,5612 EUR/GJ	0,15 EUR/GJ	0,3 EUR/GJ
LPG	0,002 GBP/kg	0,0102 GBP/kg	2,5256 EUR/1000 l	12,8804 EUR/1000 l	0	-

Tab. 14 *Srovnání minimálních sazeb EU se sazbami Velké Británie u zemního plynu a LPG.*

Pramen: HM Revenue & Customs, 2009, vlastní úpravy.

Tabulka č. 14 jasně udává, že u zemního plynu Velká Británie splňuje minimální sazbu danou Evropskou unií. Snížená sazba je ve výši 20 % z plné sazby. Sníženou sazbu můžou využít energeticky náročné podniky, které uzavřeli dohodu o snížení či o efektivnějšímu využívání energie. U sazby daně zkapalněného plynu lze vyčíst, že Velká Británie splňuje minimální sazbu EU, která je stanovena pro účel výroby tepla nula.

V následující tabulce srovnám minimální sazby určené Evropskou unií pro pevná paliva se sazbami danými Velkou Británií. Pro výpočet se předpokládá, že z jedné tuny vzorku se vytvoří 33 GJ spalného tepla.

Komodita	Sazba		Přepočet sazby		Minimální sazba EU	
	Snížená	**Standard.**	**Snížená**	**Standard.**	**Obchodní účely**	**Neobchod-ní účely**
Pevné palivo	0,0025 GBP/kg	0,01242 GBP/kg	0,0957 EUR/GJ	0,4753 EUR/GJ	0,15 EUR/GJ	0,3 EUR/GJ

Tab. 15 *Srovnání minimálních sazeb EU se sazbami Velké Británie u pevných paliv..*

Pramen: HM Revenue & Customs, 2009, vlastní úpravy.

Tabulka č. 15 hodnotí sazby daně u pevných paliv. Sníženou sazbu mohou využít energeticky náročné podniky za stejných podmínek, jak je tomu u zemního plynu a zkapalněného plynu. Velká Británie splňuje minimální sazby EU.

V následující tabulce srovnám minimální sazby určené Evropskou unií pro elektřinu se sazbami danými Velkou Británií.

Komodita	**Sazba**		**Přepočet sazby**		**Minimální sazba EU**	
	Snížená	**Standard.**	**Snížená**	**Standard.**	**Obchodní účely**	**Neobchodní účely**
Elektřina	0,0009 GBP/kWh	0,00456 GBP/kWh	1,1365 EUR/MWh	5,7583 EUR/MWh	0,5 EUR/MWh	1 EUR/MWh

Tab. 16 *Srovnání minimálních sazeb EU se sazbami Velké Británie u elektřiny.*

Pramen: HM Revenue & Customs, 2009, vlastní úpravy.

Sazba daně z elektřiny Velké Británie splňuje minimální stanovenou sazbu EU. Pro obchodní i neobchodní účely má Velká Británie jednotnou sazbu a to standardní. Sníženou sazbu mohou opět využít jen energeticky náročné podniky za podmínek stejných jako u zemního plynu, zkapalněných plynů a pevných paliv.

V následující tabulce srovnám minimální sazby určené Evropskou unií pro minerální oleje se sazbami danými Velkou Británií.

Komodita	**Sazba**	**Přepočet**	**Minimální sazba EU**
Olovnatý benzín	0,6391 GBP/l	807 EUR/1 000 l	421 EUR/1 000 l
Bezolovnatý benzín	0,5419 GBP/l	684,3 EUR/1 000 l	359 EUR/1 000 l
Plynové oleje, petrolej	0,5035 GBP/l	635,8 EUR/1 000 l	302 EUR/1 000 l

Plynové oleje, petrolej	0,1042 GBP/l	131,6 EUR/1 000 l	21 EUR/1 000 l
Zkapalněné ropné plyny (LPG)	0,2482 GBP/kg	313,4 EUR/1 000 l	125 EUR/1 000 l
Zemní plyn	0,1926 GBP/kg	7,4 EUR/GJ	2,6 EUR/GJ
Topné oleje	0,1000 GBP/l	126,27 EUR/1 000 l	15 EUR/1 000 l

Tab. 17 *Srovnání minimálních sazeb EU se sazbami Velké Británie pro minerální oleje.*

Pramen: HM Revenue & Customs, 2009, vlastní úpravy.

Minerální oleje jsou ve Velké Británii řešeny v zákoně o dani z minerálních olejů (Hydrocarbon Oil Duty). Z tabulky č. 17 vyplývá, že splňují všechny komodity minimální sazby stanovené EU.

4 KOMPARACE EKOLOGICKÝCH DANÍ ČESKÉ REPUBLIKY A VELKÉ BRITÁNIE

V této kapitole se budu věnovat srovnání výše daňových sazeb u vybraných komodit a to nejen mezi Českou republikou a Velkou Británií, ale především s minimálními sazbami stanovenými Evropskou unií ve Směrnici 2003/96/ES. Tato směrnice je zaměřena na olovnatý a bezolovnatý benzín, plynový olej, petrolej, zkapalněné plyny, zemní plyn, pevné paliva – uhlí, koks, těžký topný olej a elektřinu. Pro výši určité daňové sazby je také důležitý účel použití. Dané komodity mohou být využívány jako pohonné hmoty, pohonné hmoty k obchodním účelům či jako palivo a energie na topení.

Při grafickém zpracování vycházím z údajů uvedených v tabulkách v podkapitolách 2.3 a 3.3.

4.1 Benzín

Tato komodita je používána jako pohonná hmota. Rozlišuje se podle obsahu olova v gramech na litr. Pokud je obsah olova do 0,013 g/l jedná se o bezolovnaté. Pokud tuto hranici překročí jedná se o olovnatý benzín. V České republice jsou od daně osvobozeny motorové benzíny používané pro leteckou dopravu a plavby. Osvobození se nevztahuje na soukromé rekreační létání a soukromé rekreační plavidla.

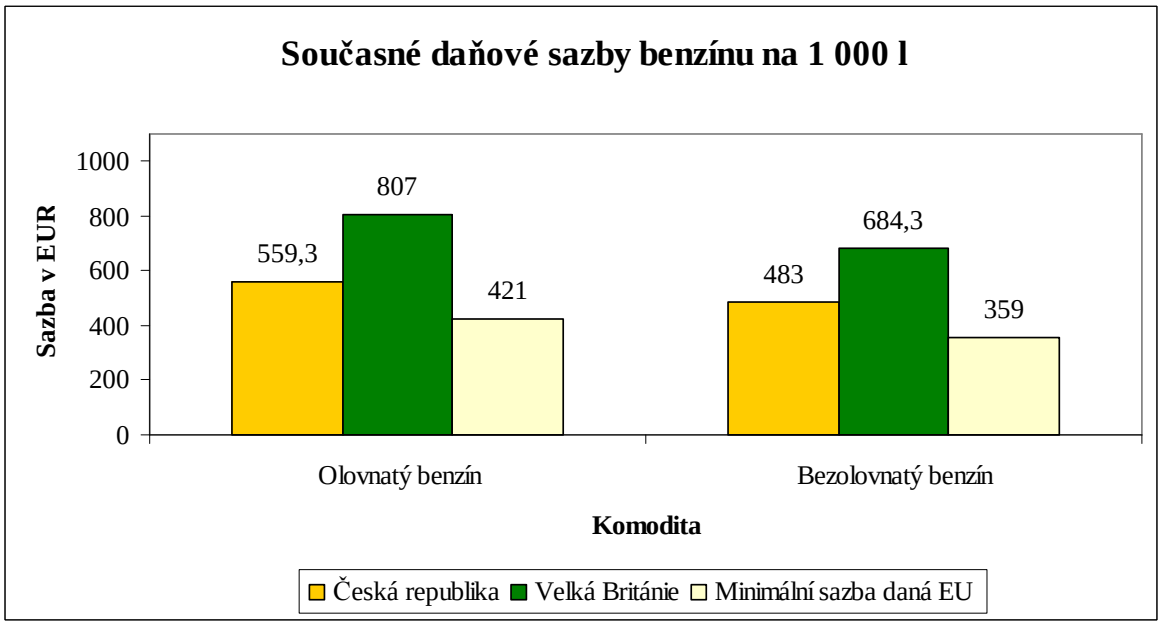

Graf 2 *Srovnání daňových sazeb benzínu.*

Z tohoto grafu jasně vyplývá, že oba členské státy Evropské unie dodržují stanovené minimální sazby EU u obou komodit. Velká Británie převyšuje minimální sazbu EU o necelých 92 % u olovnatých benzínů a o necelých 91 % u bezolovnatých benzínů. Česká republika nepřesahuje minimální sazby v takové výši jako Velká Británie u olovnatých benzínů přesahuje o 33 % a u bezolovnatých benzínů o 34 %.

4.2 Zemní plyn

Zemní plyn lze použít jako pohonnou hmotu, pohonnou hmotu k obchodním účelům i jako palivo na výrobu tepla. Česká republika pro zemní plyn jako pohonnou hmotu má v současné době nulovou sazbu, která ale od 1. ledna 2012 začíná postupně narůstat od sazby 34,20 Kč/MWh spalného tepla a vyšplhá se až na 264,80 Kč/MWh spalného tepla v roce 2020.

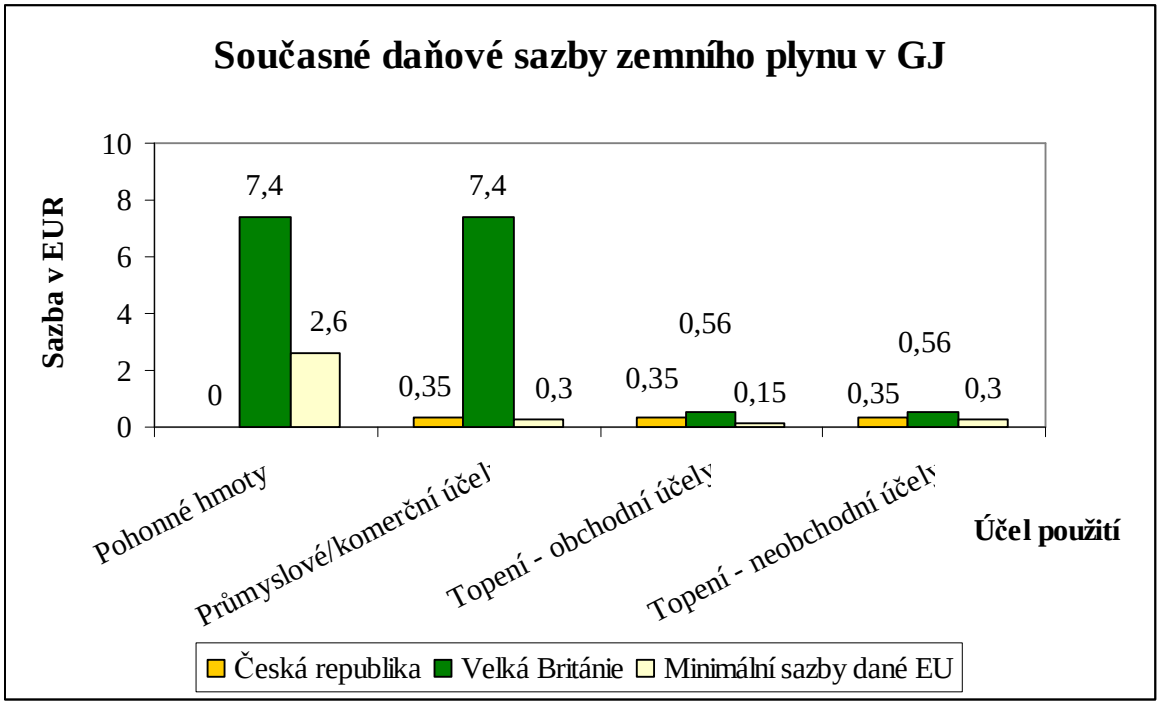

Graf 3 *Srovnání daňových sazeb u zemního plynu.*

Česká republika i Velká Británie splňují minimální daňové sazby stanovené EU. Pouze u pohonných hmot, kde má Česká republika postupné navyšování této sazby, zatím dané minimum nesplňuje.

4.3 Plynový olej

Tato komodita je využitelná jako pohonná hmota, pohonná hmota k obchodním účelům i jako palivo pro výrobu energie. Podle účelu použití je rozdílná minimální stanovená sazba daně Evropské unie.

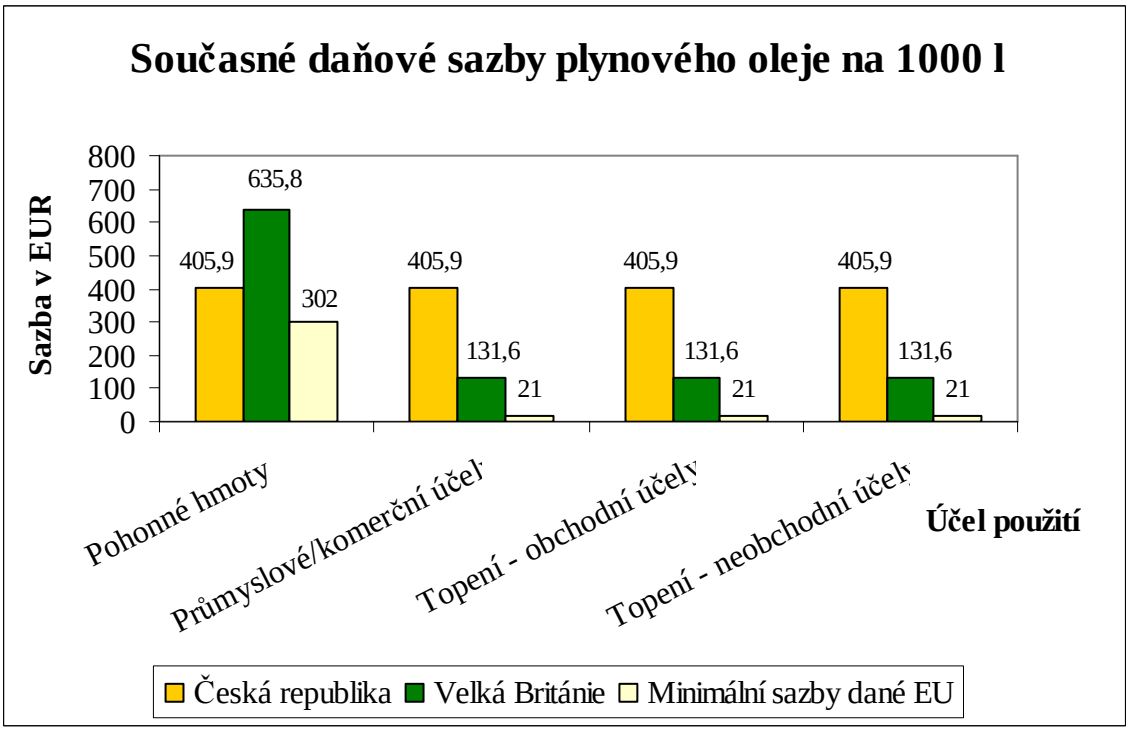

Graf 4 *Srovnání daňových sazeb u plynového oleje.*

Česká republika má jednotnou sazbu pro všechny účely použití. Velká Británie má diferenciovanou sazbu. Pro účel použití jako pohonná hmota převyšuje sazba Velké Británie minimální sazbu o 110 % a Česká republika o 34 %.

4.4 Petrolej

Petrolej neboli kerosín je stejně jako u plynového oleje možné použít jako pohonnou hmotu, k průmyslovým účelům, pro výrobu tepla pro obchodní i neobchodní účely. Od druhu využití se mění výše daňových sazeb. V České republice sazba zdanění stejně vysoká jako u plynového oleje. Ve velké Británii je sazba rozdílná podle toho zda je to pohonná hmota či palivo na výrobu tepla. Rozdíl je ale minimální.

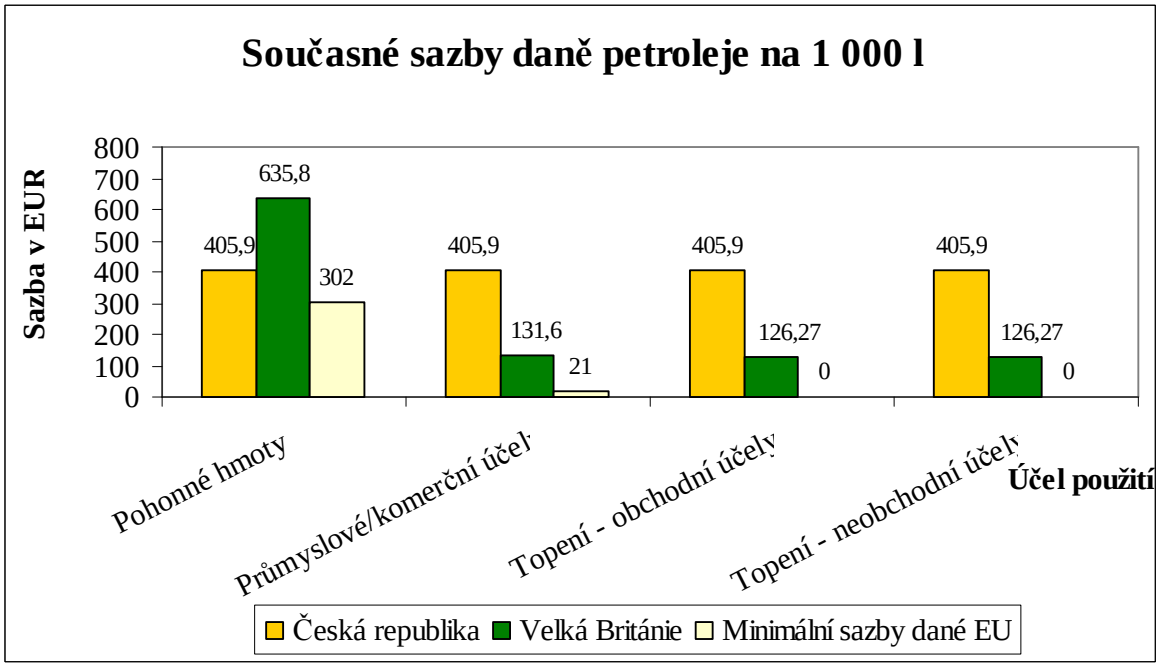

Graf 5 *Srovnání daňových sazeb petroleje.*

Všechny sazby dané Velkou Británií i Českou republikou přesahují minimální sazby stanovené podle Směrnice 2003/96/ES. Stejně jako u plynového oleje má Česká republika jednotnou daňovou sazbu pro všechny účely použití. Velká Británie převyšuje minimální sazbu stanovenou Evropskou unií pro účely použití jako pohonná hmota o 110 %, Česká republika pouze o 34 %.

4.5 Zkapalněný plyn (LPG)

Stejně jako u předešlých komodit můžeme zkapalněný plyn použít jako pohonnou hmotu, pohonnou hmotu k průmyslovým účelům, palivo na výrobu tepla a to jak k obchodním účelům tak i k neobchodním účelům. V případě použití jako paliva na výrobu tepla je v České republice stanovená nulová daňová sazba a to jak pro obchodní, tak i neobchodní účely. Ve Velké Británii je od daně osvobozen zkapalněný plyn použit na výrobu tepla v domácnostech a neziskových organizacích. Minimální sazby stanovené Evropskou unií uvedené ve Směrnice 2003/96/ES jsou pro výrobu tepla nulové.

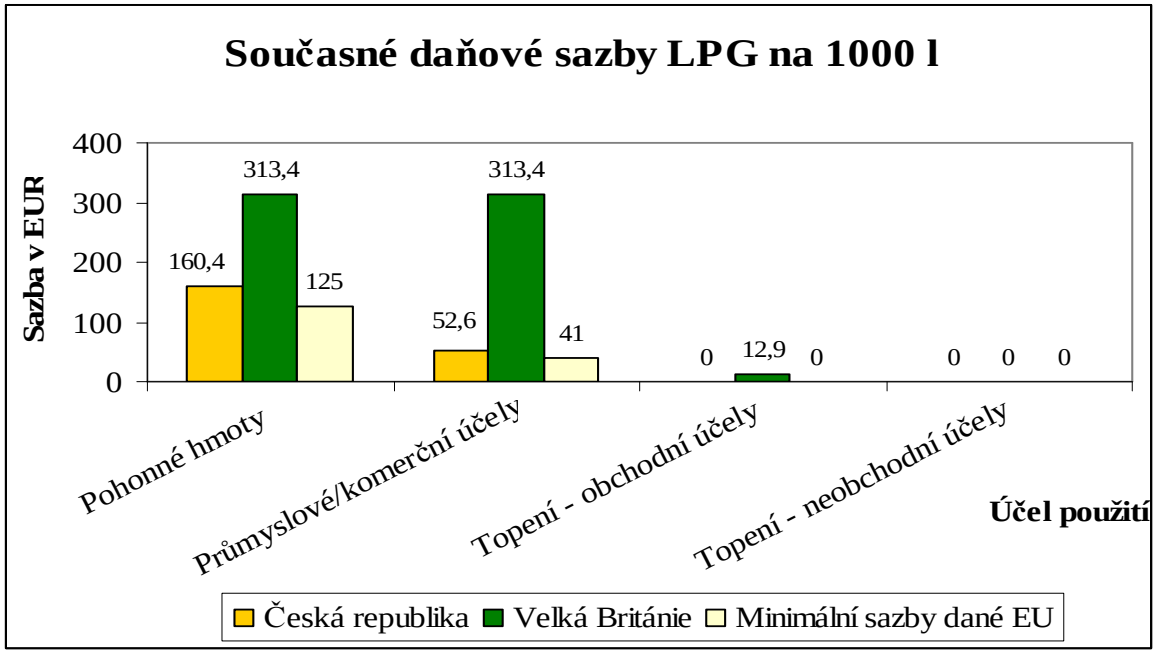

Graf 6 *Srovnání daňových sazeb LPG.*

Velká Británie i Česká republika splňují minimální sazby stanovené EU. Pro účel použití jako pohonná hmota Velká Británie překračuje minimální sazbu o 150 % a Česká republika o 28 %. Při průmyslovém použití překračuje sazba Velké Británie minimální sazbu o 664 %, Česká republika o 28 %.

4.6 Těžký topný olej

Tato komodita je využívána jako palivo na výrobu tepla. Česká republika stejně jako Velká Británie má jednotnou daňovou sazbu jak pro obchodní, tak i neobchodní účely.

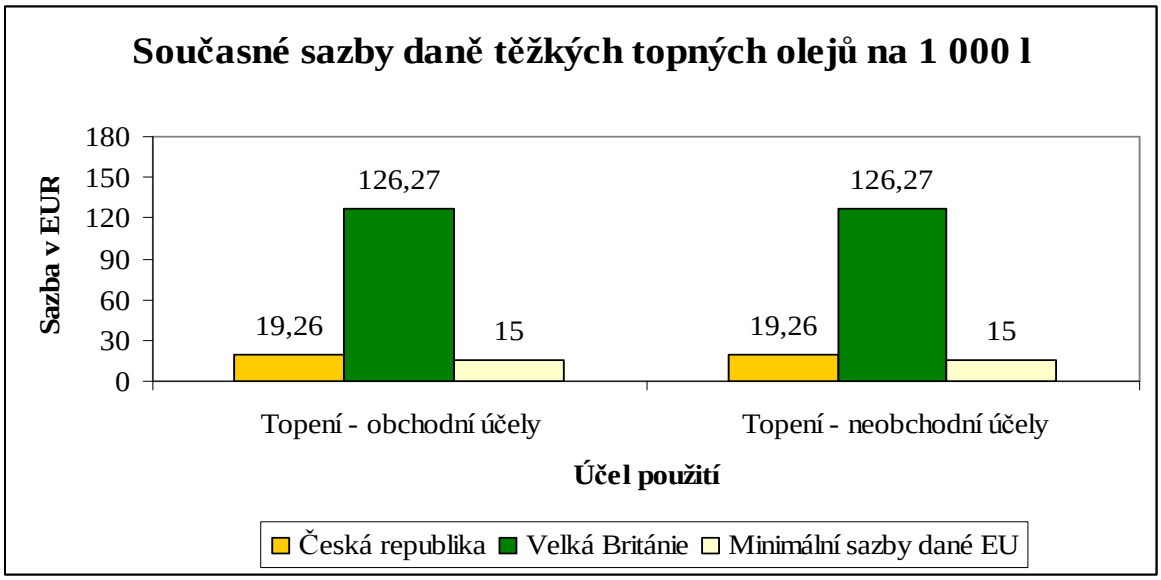

Graf 7 *Srovnání daňových sazeb těžkých topných olejů.*

Z grafu č. 7 vyplývá, že sazby stanovené Českou republikou i Velkou Británií splňují minimální sazby stanovené Evropskou unií pro těžké topné oleje.

4.7 Pevná paliva

Pevná paliva se používají na výrobu tepla pro obchodní i neobchodní účely. Patří sem samozřejmě uhlí a koks. V České republice je tato komodita zdaňována teprve krátce, přesněji od 1. 1. 2008. Ve Velké Británii byly zdaněny již v roce 2001 daní z klimatické změny.

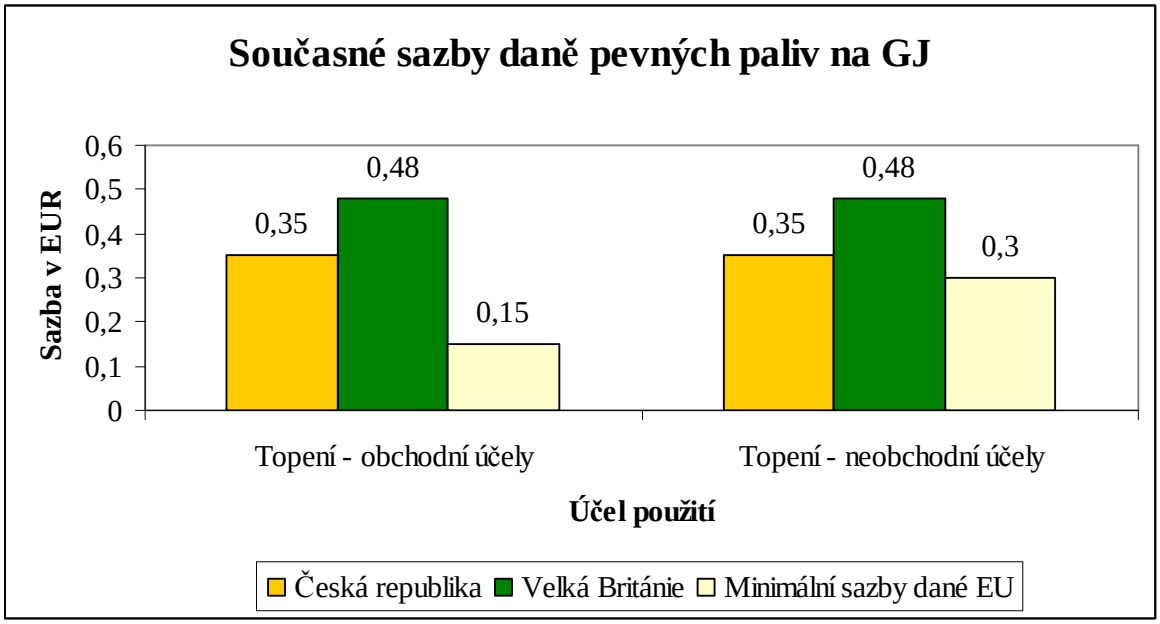

Graf 8 *Srovnání sazeb daně z pevných paliv.*

Česká republika i Velká Británie splňují minimální sazby daně stanovené EU. Při použití k obchodním účelům převyšuje sazba stanovená Českou republikou minimální sazbu o 133 %, sazba Velké Británie o 220 %.

4.8 Elektřina

Zdanění elektřiny je pro Českou republiku také novinkou, stejně jako u zdanění pevných paliv je vybírána od 1. 1. 2008. Velká Británie má tuto daň zakotvenou v dani z klimatické změny. Srovnání sazeb nalezneme v grafu č. 9.

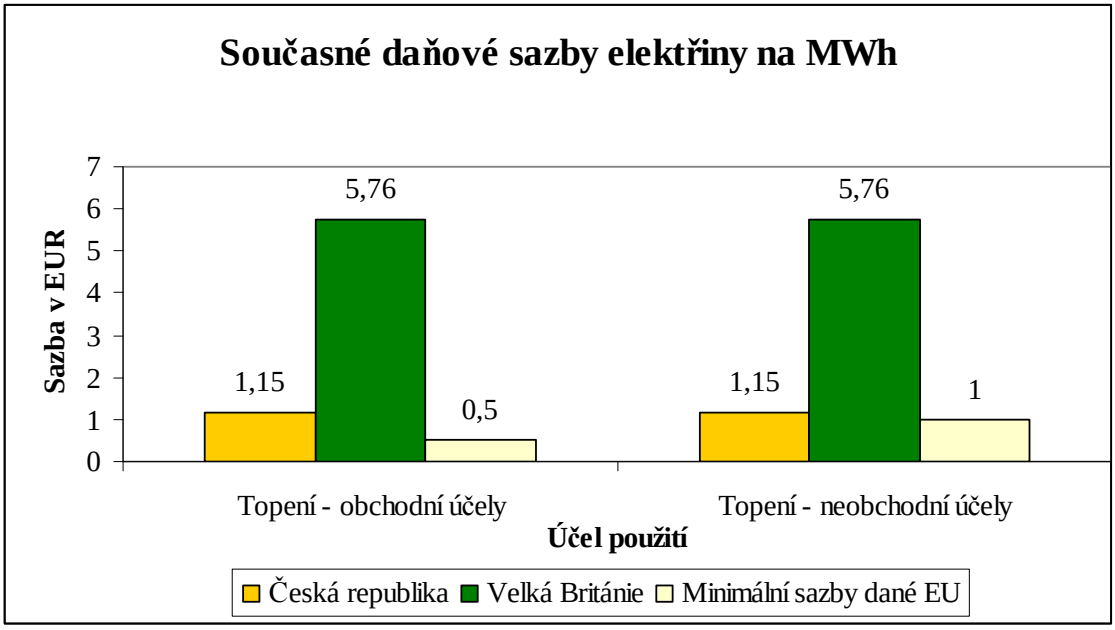

Graf 9 *Srovnání daňových sazeb u elektřiny*.

Splnění minimální sazby stanovené EU splňuje jak Česká republika, tak i Velká Británie. Oba státy mají jednotnou sazbu pro obchodní i neobchodní účely.

4.9 Shrnutí komparace daňových sazeb

Daňové sazby porovnávané v grafech uvedených výše ukazují, že sazby stanovené Velkou Británií ve většině případech několikanásobně překračují jak minimální sazby stanovené EU, tak i sazby stanovené Českou republikou. Největší rozdíly ve výši jednotlivých sazeb jsou u minerálních olejů. Pro účely pohonu motorů překračují sazby Velké Británie minimální sazby stanovené EU u petroleje a plynových olejů o 110 % (sazbu České republiky převyšuje sazba Velké Británie o 56 %), u olovnatého a bezolovnatého benzínu o 91 %

(sazbu České republiky převyšuje o 42 %), u LPG o 150 % (sazbu České republiky převyšuje o 114 %), u zemního plynu o 184 % (Česká republika má v tomto případě nulovou sazbu, která se bude od roku 2011 navyšovat až do roku 2020). Sazby těžkých topných olejů jsou taktéž v obou státech velmi rozdílné. Sazby stanovené na těžké topné oleje určené k výrobě tepla pro obchodní i neobchodní účely jsou v České republice ve výši 19,26 EUR/1 000 l, což převyšuje minimální sazbu stanovenou EU o 28 %, na rozdíl od Velké Británie, jejíž sazba překračuje minimální sazbu stanovenou EU o celých 742 %.

U komodit zemní plyn, elektřina a pevná paliva určené k výrobě tepla pro obchodní účely převyšují sazby České republiky minimální stanovené sazby EU následovně. U zemního plynu o 133 % (sazba Velké Británie převyšuje minimální stanovenou sazbu EU o 273 %), u pevných paliv ve stejné výši jako u zemního plynu (Velká Británie o 220 %), u elektřiny o 130 % (Velká Británie o celých 1 052 %).

U petroleje a plynového oleje sazby České republiky přesahují sazby Velké Británie v případě využití těchto komodit k výrobě tepla a to o 208 %. Nejnižší rozdíly sazeb České republiky a Velké Británie jsou u pevných paliv, kde sazba České republiky je 0,35 EUR/GJ a sazba Velké Británie 0,48 EUR/GJ (sazba Velké Británie je vyšší o 37 %).

Z předchozích odstavců je patrné, že daňové sazby Velké Británie jsou podstatně vyšší než sazby České republiky, v čemž se odráží vyspělost systému ekologických daní těchto států.

4.10 Možnosti zlepšení systému ekologických daní v České republice

Vytvořit efektivně působící systém ekologických daní a stanovit vhodnou daňovou sazbu k jednotlivým komoditám negativně působících na životní prostředí není nahodilou a krátkodobou záležitostí. Vhodně nastavené daňové sazby umožňují splňování vytyčených cílů, tedy snižování spotřeby daných komodit či zvyšování spotřeby komodit působících na životní prostředí pozitivně.

Ekologické daně v České republice nemají dlouholetou historii. Roku 2003 byly zdaněny minerální oleje a roku 2008 zemní plyn, pevná paliva a elektřina. Mimo ekologické daně působí v České republice řada poplatků k ochraně životního prostředí. Ve Velké Británii vznikaly ekologické daně již v devadesátých letech 20. století, jejich systém je tedy více propracovaný a stanovené sazby již prošly několika obměnami, aby efektivně plnily stanovené cíle Velké Británie v ochraně životního prostředí.

Velká Británie stanovila podstatně vyšší daňové sazby u minerálních olejů než Česká republika. Vyšší daňové sazby u minerálních olejů mohou přinášet dvě velké výhody. První výhodou jsou vyšší příjmy do veřejných rozpočtů. Druhou výhodou je, že dochází k větší motivaci spotřebitelů k ekologicky šetrnému chování. Domnívám se, že nastavení vyšší daňové sazby z minerálních olejů by mohlo být příležitostí pro Českou republiku. Ekologická daňová reforma zaručuje výnosovou neutralitu, což znamená, že navýšením daňových sazeb ekologických daní se nezvýší daňová zatíženost spotřebitelů, ale na úkor zvýšení sazeb ekologických daní se sníží sazby jiných daní, především nákladů na práci. Sociální dopad zvýšení daní by tedy nebyl nijak zásadně negativní.

Další příležitost pro Českou republiku vidím ve změně silniční daně, která se v České republice zaměřuje pouze na podnikatele. Navíc v této dani nejsou zohledněny emise oxidu uhličitého, jak je tomu například ve Velké Británii (Vehicle Excise Duty). Podle dokumentu Principy a harmonogram ekologické daňové reformy ČR se chystá zdanění emisí oxidu uhličitého. V současné době se emisemi oxidu uhličitého v České republice zabývá poplatek za znečištění ovzduší.

Jak už bylo několikrát v této práci uvedeno systém ekologických daní v České republice je na počátku svého působení a je tedy zřejmé, že projde do budoucna celou řadou změn, které by měly vést ke splnění předem definovaných cílů. Tedy snížit spotřebu komodit negativně působících na životní prostředí a zvýšit spotřebu substitutů těchto komodit, které působí na životní prostředí pozitivně.

ZÁVĚR

Ochrana životního prostředí je nezbytná, je proto důležité, aby byly vybrány vhodné nástroje politiky na ochranu životního prostředí. Jedním z nejefektivnějších nástrojů jsou ekologické daně. Proto je důležité nastavení správné daňové sazby na komodity negativně působící na životní prostředí. Vhodně zvolenými daňovými sazbami je možné dosáhnout u znečišťovatelů toho, že budou spotřebu komodit zatěžující životní prostředí snižovat, nebo budou vyhledávat substituty, které jsou šetrné k životnímu prostředí.

Cílem mé bakalářské práce bylo provést srovnání systémů ekologických daní České republiky a Velké Británie. Především porovnání daňových sazeb těchto zemí s minimálními sazbami stanovenými Evropskou unií ve Směrnici 2003/96/ES na komodity uvedené v tomto právním předpise. A stanovit možné změny systému ekologických daní v České republice.

Komodity, které jsem srovnávala jsou zemní plyn, elektřina, pevná paliva, topné oleje, plynové oleje, petrolej, zkapalněné plyny a benzín. Výše sazeb se odvíjí od účelu použití, které může být jako pohon motorů, pohon motorů k průmyslové činnosti, k výrobě tepla pro obchodní či neobchodní účely. Směrnice Rady EU pod číslem 2003/96/ES mimo jiné udává osvobození od platby daně či daňové zvýhodnění pro jednotlivé státy. Výši sazeb si každý členský stát může určit sám, ale musí splňovat minimální sazbu danou EU.

V jednotlivých grafech ve čtvrté kapitole je provedeno srovnání daňových sazeb u jednotlivých komodit. Česká republika i Velká Británie převyšuje u všech komodit minimální stanovené daňové sazby. Z grafů jasně vyplývá, že Česká republika stanovuje výši sazeb jen o trochu vyšší než minimální sazby stanovené EU. Tyto sazby odpovídají délce trvání těchto daní. Česká republika je nováčkem v zavádění ekologických daní a od toho se výše sazeb odvíjí. Na rozdíl od Velká Británie, kde má systém ekologických daní několikaletou tradici.

Největší rozdíly ve výši jednotlivých sazeb jsou u minerálních olejů. Pro účely pohonu motorů překračují sazby Velké Británie minimální sazby stanovené EU u petroleje a plynových olejů o 110 % (sazbu České republiky převyšuje sazba Velké Británie o 56 %), u olovnatého a bezolovnatého benzínu o 91 % (sazbu České republiky převyšuje o 42 %), u LPG o 150 % (sazbu České republiky převyšuje o 114 %), u zemního plynu o 184 % (Česká republika má v tomto případě nulovou sazbu, která se bude od roku 2011 navyšovat až do roku 2020). Sazby těžkých topných olejů jsou taktéž v obou státech velmi rozdílné. Sazby stanovené na těžké topné oleje určené k výrobě tepla pro obchodní i neobchodní účely jsou v České republice ve výši 19,26 EUR/1 000 l což převyšuje minimální sazbu stanovenou EU o 28 %, na rozdíl od Velké Británie, jejíž sazba překračuje minimální sazbu stanovenou EU o celých 742 %.

Nejnižší rozdíly sazeb České republiky a Velké Británie jsou u pevných paliv, kde sazba České republiky je 0,35 EUR/GJ a sazba Velké Británie 0,48 EUR/GJ (sazba Velké Británie je vyšší o 37 %).

Možné změny systému ekologických daní České republiky vidím ve zvýšení daňových sazeb u minerálních olejů, což má dvě velké výhody, a to zvýšení příjmů do veřejných rozpočtů, druhou výhodou je, že dochází ke větší motivaci spotřebitelů k ekologicky šetrnému chování. Při zachování výnosové neutrality nebude mít zvýšení sazby ekologických daní negativní sociální dopad. Další příležitost pro Českou republiky vidím ve změně silniční daně. Například k rozšíření působnosti daně z podnikatelů i na občany a zohlednit emise oxidu uhličitého v silniční dani.

Daňové sazby jsou pod neustálým dohledem a průzkumem, zda splňují dané cíle, které si vládní politiky stanovily. Proto se jejich výše často mění. Ekologické daně České republiky na komodity zemní plyn, elektřina a pevná paliva nabyly účinnosti 1. ledna 2008, z toho vyplývá, že stanovené sazby se v budoucnu budou měnit, aby splnily vytyčené cíle na ochranu životního prostředí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literatura

[1] JANČÁŘOVÁ, I. *Ekologická politika*. 1. vyd. Brno : Masarykova Univerzita, 2004. 207 s. ISBN 80-210-3599-4.

[2] MOLDAN, B. *Ekologická dimenze udržitelného rozvoje*. 1. vyd. Praha : Univerzita Karlova, 2006. 103 s. ISBN 80-246-0246-6.

[3] MOLDAN, B. a kol. *Ekonomické aspekty ochrany životního prostředí. Situace v České republice*. Praha: Univerzita Karlova, 1997. 307 s. ISBN 80-7184-434-9.

[4] POLÁCH, Jiří, SMOLÍK, Dušan, PŘIBYLOVÁ, Markéta. *Ekologické rozhodování podniků II*. 1. vyd. Zlín : Univerzita Tomáše Bati, 2007. 115 s. ISBN 978-80-7318-592-3.

[5] RITSCHELOVÁ, Iva, et al. *Úvod do ekonomiky životního prostředí*. 2. vyd. Ústí nad Labem : Univerzita J.E.Purkyně, 2004. 111 s. Environmentální management. ISBN 80-7044-581-5.

[6] ŠIMÍČKOVÁ, M. *Environmentální ekonomie I. Učební texty*. Ostrava: VŠB-TU, Ostrava, 1998. 134 s. ISBN 80-7078-530-6.

[7] ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie : s praktickou aplikací*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 249 s. ISBN 80-7179-413-9.

[8] ZELENKA, Josef, ŠTEJFA, Jiří. *Environmentální a ekologický slovník vybraných pojmů*. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2000. 183 s. ISBN 80-7041-627-0.

Internetové zdroje:

[9] *BusinessInfo.cz : Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 2008 [cit. 2009-04-27]. Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/velka-britanie-financni-a-danovy-sektor/5/1000687/#sec5>.

[10] *Celní správa České republiky* [online]. 2005 [cit. 2009-03-06]. Dostupný z WWW: <http://www.cs.mfcr.cz/NR/rdonlyres/E2C37CE5-4F30-4534-8082-A77A4391CA38/0/32007R1214_010108.pdf>.

[11] *CENIA : Česká informační agentura životního prostředí* [online]. 2003 [cit. 2009-03-27]. Dostupný z WWW: <http://www.cenia.cz/__C12571B20041E945.nsf/$pid/MZPMSFHNXUXN>.

[12] *Driver and Vehicle Licensing Agency* [online]. 2009 [cit. 2009-05-05]. Dostupný z WWW: <HM Revenue Customs : Hydrocarbon Oils: Historic Duty Rates [online]. 2009 [cit. 2009-05-04]. Dostupný z WWW: <http://www.dvla.gov.uk/media/pdf/leaflets/v149.pdf>.

[13] *EUR - Lex : Official Journal of the European Union* [online]. 2008 [cit. 2009-04-27]. Dostupný z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/JOMonth.do?year=2008&month=10 >.

[14] *EUROCERT : Certifikační společnost* [online]. 2004 [cit. 2009-03-27]. Dostupný z WWW: <http://www.eurocert.cz/cz/uvod>.

[15] *HM Revenue & Customs : Aggregates Levy - introduction* [online]. 2002 [cit. 2009-04-27]. Dostupný z WWW: <http://customs.hmrc.gov.uk/channelsPortalWebApp/channelsPortalWebApp.portal?_nfpb=true&_pageLabel=pageExcise_InfoGuides&propertyType=document&id=HMCE_CL_001169>.

[16] *HM Revenue & Customs : Air Passenger Duty* [online]. 1994 [cit. 2009-05-04]. Dostupný z WWW: <http://customs.hmrc.gov.uk/channelsPortalWebApp/channelsPortalWebApp.portal?_nfpb=true&_pageLabel=pageVAT_ShowContent&propertyType=document&columns=1&id=HMCE_CL_000505#P13_607>.

[17] *HM Revenue & Customs : Climate Change Levy - introduction* [online]. 2001 [cit. 2009-04-27]. Dostupný z WWW: <http://customs.hmrc.gov.uk/channelsPortalWebApp/channelsPortalWebApp.portal?_nfpb=true&_pageLabel=pageExcise_InfoGuides&propertyType=document&id=HMCE_CL_001174#P10_791>.

[18] *HM Revenue Customs : Hydrocarbon Oils: Historic Duty Rates* [online]. 2009 [cit. 2009-05-04]. Dostupný z WWW: <http://customs.hmrc.gov.uk/channelsPortalWebApp/downloadFile?contentID=HMCE_PROD1_023552>.

[19] *HM Revenue & Customs : Landfill Tax* [online]. 1997 [cit. 2009-04-27]. Dostupný z WWW: <http://customs.hmrc.gov.uk/channelsPortalWebApp/channelsPortalWebApp.portal?_nfpb=true&_pageLabel=pageExcise_InfoGuides&propertyType=document&id=HMCE_CL_001206>.

[20] MÁCA, Vojtěch. *Geneze evropské debaty o EDR / Evropské zkušenosti se zaváděním EDR* [online]. 2006 [cit. 2009-05-04]. Dostupný z WWW: <http://209.85.129.132/search?q=cache:2i4GoBr7XDYJ:www.zeleni.cz/247/860/file/+Da%C5%88+mineraln%C3%ADch+olej%C5%AF+Velk%C3%A9+Brit%C3%A1nie&cd=9&hl=cs&ct=clnk&gl=cz >.

[21] *Ministerstvo životního prostředí ČR : Principy a harmonogram ekologické daňové reformy* [online]. 2006 [cit. 2009-03-06]. Dostupný z WWW: <http://www.env.cz/C1257458002F0DC7/cz/principy_harmonogram/$FILE/OEN-Koncepce-20070104.pdf>.

[22] *Ministerstvo životního prostředí ČR : Směrnice Rady EU 2003/96/ES* [online]. 2003 [cit. 2009-03-28]. Dostupný z WWW: <http://www.env.cz/C1257458002F0DC7/cz/smernice_rady_predpisy/$FILE/oued-smernice_%202003_96_ES-20080909.pdf >.

[23] *RWE* [online]. 2007 [cit. 2009-03-06]. Dostupný z WWW: <http://www.rwe.cz/cs/zakaznici/maloodberatel/je-dobre-vedet/dan-ze-zemniho-plynu/dan-ze-zemniho-plynu.html>.

[24] *RWE* [online]. 2007 [cit. 2009-03-06]. Dostupný z WWW: <http://www.rwe.cz/miranda2/export/sites/www.rwe.cz/cs/sd/galerie-down-load/O_zemnim_plynu/Dan_ze_ZP_Informace_web_nomenklatura_plynu.pdf>.

[25] ZIMMERMANNOVÁ, Jarmila. Ekologická daňová reforma v ČR (I) : Úvod - historie. *TZB - info* [online]. 31. 12. 2007 [cit. 2009-03-10]. Dostupný z WWW: <http://www.tzb-info.cz/t.py?t=2&i=4562>.

[26] ZIMMERMANNOVÁ, Jarmila. Ekologická daňová reforma v ČR (II). *TZB - info* [online]. 14. 1. 2008 [cit. 2009-03-06]. Dostupný z WWW: <http://www.tzb-info.cz/t.py?t=2&i=4584>.

Ostatní literatura:

[27] Zákon č. 16/1993 Sb., o silniční dani, v platném znění.

[28] Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, v platném znění.

[29] Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, v platném znění.

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 *Sazby daně ze zemního plynu pro plyn uvedený pod kódy nomenklatury 2711 11 a 2711 21 rozčleněné podle období.* 28
Tab. 2 *Daňové sazby z minerálních olejů* 31
Tab. 3 *Sazby silniční daně* 32
Tab. 4 *Srovnání minimálních sazeb EU s českými sazbami u zemního plynu.* 36
Tab. 5 *Srovnání minimálních sazeb EU s českými sazbami u pevných paliv.* 36
Tab. 6 *Srovnání minimálních sazeb EU s českými sazbami elektřiny.* 37
Tab. 7 *Srovnání minimálních sazeb EU s českými sazbami z minerálních olejů.* 37
Tab. 8 *Zdaňované komodity u daně z klimatické změny (climate change levy).* 40
Tab. 9 *Historie sazeb daně z uložení odpadu na skládce (landfill tax).* 41
Tab. 10 *Sazby daně z létání* 43
Tab. 11 *Sazby daně z naftových olejů.* 44
Tab. 12 *Sazby silniční daně u osobních automobilů.* 45
Tab. 13 *Sazby silniční daně pro lehká užitková vozidla* 45
Tab. 14 *Srovnání minimálních sazeb EU se sazbami Velké Británie u zemního plynu a LPG.* 47
Tab. 15 *Srovnání minimálních sazeb EU se sazbami Velké Británie u pevných paliv..* 47
Tab. 16 *Srovnání minimálních sazeb EU se sazbami Velké Británie u elektřiny.* 48
Tab. 17 *Srovnání minimálních sazeb EU se sazbami Velké Británie pro minerální oleje.* 49

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 *Místo daní v soustavě ekonomických nástrojů ochrany životní prostředí*……...21
Graf 2 *Srovnání daňových sazeb benzínu.* 51
Graf 3 *Srovnání daňových sazeb u zemního plynu.* 52
Graf 4 *Srovnání daňových sazeb u plynového oleje.* 53
Graf 5 *Srovnání daňových sazeb petroleje.* 54
Graf 6 *Srovnání daňových sazeb LPG.* 55
Graf 7 *Srovnání daňových sazeb těžkých topných olejů.* 55
Graf 8 *Srovnání sazeb daně z pevných paliv.* 56
Graf 9 *Srovnání daňových sazeb u elektřiny.* 57

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: Minimální úrovně zdanění ……..…..…...69

PŘÍLOHA P II: Kódy nomenklatur…….……..……..71

PŘÍLOHA P I: MINIMÁLNÍ ÚROVNĚ ZDANĚNÍ

Tabulka A - Minimální úrovně zdanění uplatnitelné na pohonné hmoty

Název	1. ledna 2004	1. ledna 2010
Olovnatý benzín (v eurech na 1 000 l) Kódy KN 2710 11 31, 2710 11 51 a 2710 11 59	421	421
Bezolovnatý benzín (v eurech na 1 000 l) Kódy KN 2710 11 31, 2710 11 41, 2710 11 45 a 2710 11 49	359	359
Plynový olej (v eurech na 1 000 l) Kódy KN 2710 19 41 až 2710 19 49	302	330
Petrolej (v eurech na 1 000 l) Kódy KN 2710 19 21 a 2710 19 25	302	330
Zkapalněný plyn (LPG) (v eurech na 1000 l) Kódy KN 2711 12 11 až 2711 19 00	125	125
Zemní plyn (v eurech na gigajoule spalného tepla) Kódy KN 2711 11 00 a 2711 21 00	2,6	2,6

Tabulka B - Minimální úrovně zdanění uplatnitelné na pohonné hmoty používané pro účely stanovené v čl. 8 odst. 2 směrnice 2003/96/ES:

Pohonné hmoty používané k průmyslovým a obchodním účelům:

a) zemědělské a zahradnické práce, chov ryb a lesnictví;

b) stacionární motory;

c) zařízení a stroje používané při stavbách, stavebně inženýrských pracích a veřejných pracích;

d) vozidla určená k používání mimo veřejné cesty nebo pro vozidla, jež nejsou schválena k používání převážně na veřejných silnicích.

Název	Sazby
Plynový olej (v eurech na 1 000 l) Kódy KN 2710 19 41 až 2710 19 49	21
Petrolej (v eurech na 1 000 l) Kódy KN 2710 19 21 a 2710 19 25	21
Zkapalněný plyn (LPG) (v eurech na 1 000 l) Kódy KN 2711 12 11 až 2711 19 00	41
Zemní plyn (v eurech na gigajoule spalného tepla) Kódy KN 2711 11 00 a 2711 21 00	0,3

Tabulka C - Minimální úrovně zdanění uplatnitelné na paliva a elektřinu

Název	Obchodní účely	Neobchodní účely
Plynový olej (v eurech na 1 000 l) Kódy KN 2710 19 41 až 2710 19 49	21	21
Těžký topný olej (v eurech na 1 000 l) Kódy KN 2710 19 61 až 2710 19 69	15	15
Petrolej (v eurech na 1 000 l) Kódy KN 2710 19 21 a 2710 19 25	0	0
Zkapalněný plyn (LPG) (v eurech na 1 000 l) Kódy KN 2711 12 11 až 2711 19 00	0	0
Zemní plyn (v eurech na gigajoule spalného tepla) Kódy KN 2711 11 00 až 2711 21 00	0,15	0,3
Uhlí a koks (v eurech na gigajoule spalného tepla) Kódy KN 2701, 2702 a 2704	0,15	0,3
Elektřina (v eurech na MWh) Kód KN 2716	0,5	1,0

Čerpáno ze Směrnice Rady EU 2003/96/ES. Dostupné z <http://www.env.cz/C1257458002F0DC7/cz/smernice_rady_predpisy/$FILE/oued-smernice_%202003_96_ES-20080909.pdf >.

PŘÍLOHA P II: KÓDY NOMENKLATUR

Jsou zde uvedené pouze kódy nomenklatur těch komodit, které jsou použité v této práci a nebyly blíže vysvětleny.

Kód KN	Popis zboží
2710	**Minerální oleje a oleje ze živičných nerostů, jiné než surové; přípravky jinde neuvedené ani nezahrnuté, obsahující 70 % hmotnostních nebo více minerálních olejů nebo olejů ze živičných nerostů, jsou-li tyto oleje základní složkou těchto přípravků; odpadní oleje:**
	- Minerální oleje a oleje ze živičných nerostů (jiné než surové) a přípravky jinde neuvedené ani nezahrnuté, obsahující 70 % hmotnostních nebo více minerálních olejů nebo olejů ze živičných nerostů, jsou-li tyto oleje základní složkou těchto přípravků, kromě odpadních olejů:
2710 11	- - Lehké oleje a přípravky:
2710 11 11	- - - Pro specifické procesy[10]
2710 11 15	- - - Pro chemickou přeměnu jiným postupem, než který je stanoven pro podpoložku 2710 11 11[11] - - - Pro jiné účely: - - - - Speciální druhy benzinu:
2710 11 21	- - - - - Lakovaný benzin (White spirit)
2710 11 25	- - - - - Ostatní - - - - Ostatní: - - - - - Motorový benzin:
2710 11 31	- - - - - - Letecký benzin - - - - - - Ostatní, o obsahu olova:

[10] Na zařazení do této podpoložky se vztahují podmínky stanovené právními předpisy Společenství (viz články 291 až 300 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 (Úř. věst. L 253, 11.10.1993, s. 1), ve znění pozdějších předpisů).

[11] Na zařazení do této podpoložky se vztahují podmínky stanovené právními předpisy Společenství (viz články 291 až 300 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 (Úř. věst. L 253, 11.10.1993, s. 1), ve znění pozdějších předpisů).

	- - - - - - - Nepřesahujícím 0,013 g/l:
2710 11 41	- - - - - - - - S oktanovým číslem (OČ VM) nižším než 95
2710 11 45	- - - - - - - - S oktanovým číslem (OČ VM) 95 nebo vyšším, avšak nižším než 98
2710 11 49	- - - - - - - - S oktanovým číslem (OČ VM) 98 nebo vyšším - - - - - - - Převyšujícím 0,013 g/l:
2710 11 51	- - - - - - - - S oktanovým číslem (OČ VM) nižším než 98
2710 11 59	- - - - - - - - S oktanovým číslem (OČ VM) 98 nebo vyšším
2710 11 70	- - - - - Palivo pro tryskové motory benzinového typu
2710 11 90	- - - - - Ostatní lehké oleje
27 10 19	- - Ostatní: - - - Střední oleje:
2710 19 11	- - - - Pro specifické procesy
2710 19 15	- - - - Pro chemickou přeměnu jiným postupem, než který je stanoven pro podpoložku 2710 19 11 - - - - Pro jiné účely: - - - - - Petrolej (kerosen):
2710 19 21	- - - - - - Palivo pro tryskové motory
2710 19 25	- - - - - - Ostatní
2710 19 29	- - - - - Ostatní - - - Těžké oleje: - - - - Plynové oleje:
2710 19 31	- - - - - Pro specifické procesy
2710 19 35	- - - - - Pro chemickou přeměnu jiným postupem, než který je stanoven pro podpoložku 2710 19 31 - - - - - Pro jiné účely:
2710 19 41	- - - - - - O obsahu síry nepřesahujícím 0,05 % hmotnostních
2710 19 45	- - - - - - O obsahu síry převyšujícím 0,05 % hmotnostních, avšak nepřesahujícím 0,2 % hmotnostních
2710 19 49	- - - - - - O obsahu síry převyšujícím 0,2 % hmotnostních - - - - Topné oleje:

2710 19 51	- - - - - Pro specifické procesy
2710 19 55	- - - - - Pro chemickou přeměnu jiným postupem, než který je stanoven pro podpoložku 2710 19 51 - - - - - Pro jiné účely:
2710 19 61	- - - - - - O obsahu síry převyšujícím 1 % hmotnostní, avšak nepřesahujícím 2 % hmotnostní
2710 19 65	- - - - - - O obsahu síry převyšujícím 2 % hmotnostní, avšak nepřesahujícím 2,8 % hmotnostních
2710 19 69	- - - - - - O obsahu síry převyšujícím 2,8 % hmotnostních - Odpadní oleje:
2710 91 00	- - Obsahující polychrované bifenyly (PCB), polychlorované terfenyly (PCT) nebo polybromované bifenyly (PBB)
2710 99 00	- - Ostatní
2711	Ropné plyny a jiné plynné uhlovodíky: - Zkapalněné:
2711 11 00	- - Zemní plyn
2711 12	- - Propan - - - Propan o čistotě nejméně 99 %:
2711 12 11	- - - - K použití jako energetická nebo topná paliva
2711 12 19	- - - - Pro jiné účely

Čerpáno z Nařízení komise (ES) č. 1214/2007 ze dne 20. září 2007, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku. Strany 194 – 197. Dostupné z <http://www.cs.mfcr.cz/NR/rdonlyres/E2C37CE5-4F30-4534-8082-A77A4391CA38/0/32007R1214_010108.pdf>.